Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kolmas koda laiendatud koosseisus)

15. november 2018*

Riigiabi – Ühendkuningriigi võimsusturg – Abikava – ELTL artikli 108 lõiked 2 ja 3 – Mõiste „kahtlused“ määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses – Keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunised aastateks 2014–2020 – Otsus jätta vastuväited esitamata – Ametliku uurimismenetluse algatamata jätmine – Huvitatud isikute menetlusõigused

Kohtuasjas T-793/14,

Tempus Energy Ltd, asukoht Worcester (Ühendkuningriik),

Tempus Energy Technology Ltd, asukoht Cheltenham (Ühendkuningriik),

esindajad: advokaadid J. Derenne, J. Blockx, C. Ziegler ja M. Kinsella, hiljem advokaadid J. Derenne, J. Blockx ja C. Ziegler ning lõpuks advokaadid J. Derenne ja C. Ziegler,

hagejad,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: É. Gippini Fournier, R. Sauer, K. Herrmann ja P. Němečková,

kostja,

keda toetab

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, esindajad: C. Brodie ja L. Christie, keda abistas G. Facenna, *QC*, hiljem S. Simmons, M. Holt, C. Brodie ja S. Brandon, seejärel M. Holt, C. Brodie, S. Brandon ja D. Robertson, keda abistas G. Facenna, *QC*, ja lõpuks S. Brandon,

menetlusse astuja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada komisjoni 23. juuli 2014. aasta otsus C(2014) 5083 (final) mitte esitada vastuväiteid abikavale, mis puudutab Ühendkuningriigi elektrienergia tootmisvõimsuse turgu, põhjusel, et see kava on vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile c siseturuga kooskõlas (riigiabi 2014/N-2) (ELT 2014, C 348, lk 5).

ÜLDKOHUS (kolmas koda laiendatud koosseisus),

koosseisus: president S. Frimodt Nielsen, kohtunikud V. Kreuschitz, I. S. Forrester, N. Półtorak (ettekandja) ja E. Perillo,

kohtusekretär: ametnik P. Cullen,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

arvestades kirjalikku menetlust ja 11. juuli 2017. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

I. Vaidluse taust

A. Hagejad ja vaidluse ese

1 Hagejad Tempus Energy Ltd, mis on Alectrona Grid Services Ltd õigusjärglane, ja Tempus Energy Technology Ltd (edaspidi ühiselt „Tempus“) müüvad elektrienergia tarbimise juhtimise tehnoloogiat ehk niinimetatud „tarbimise juhtimist“ eraisikutele ja ettevõtetele ning neil on Ühendkuningriigis elektri tarnimiseks tegevusluba.

2 Tempuse pakkumise eesmärk on elektrienergia tarneahelas oma klientide kulude vähendamine, kombineerides tarbimise juhtimise tehnoloogia elektrienergia tarnija pakutavate teenustega. Tempus müüb elektrit ja aitab oma klientidel elektritarbimist, millele ajalisi piiranguid ei kohaldata, nihutada perioodidesse, mil hulgimüügi hinnad on madalad, kas seetõttu, et nõudlus on madal või seetõttu, et taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergiat on rohkesti ja see on seetõttu odavam.

3 Kohtutoimikust nähtub, et traditsiooniliselt sõlmivad tarbimise juhtimise ettevõtjad elektrienergia tarbijatega, kes on tööstus- ja ärikliendid või väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, lepingud, mille kohaselt nõustub klient olema elektrienergia tarbimisel teatava perioodi vältel paindlik. Tarbimise juhtimise ettevõtja arvutab teataval ajahetkel paindlikel klientidel olemasoleva koguvõimsuse ja võib seejärel esitada selle võimsuse elektrivõrgu haldurile, kelleks on antud juhul National Grid, jättes endale teatava kasumimarginaali.

4 Tempus palub oma hagiavalduses, mille ese on nõue tühistada komisjoni 23. juuli 2014. aasta otsus C(2014) 5083 (final) mitte esitada vastuväiteid abikavale, mis puudutab elektrienergia tootmisvõimsusturgu Ühendkuningriigis, põhjusel, et see kava on vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile c siseturuga kooskõlas (riigiabi 2014/N-2) (ELT 2014, C 348, lk 5; edaspidi „vaidlustatud otsus“).

B. Vaidlustatud meede

5 Vaidlustatud otsuses käsitletava abikavaga (edaspidi „kõnealune meede“) rajas Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik võimsusturu, mis hõlmab tsentraliseeritult korraldatud enampakkumisi nende võimsuste tarnimiseks, mis on vajalikud piisava tootmisvõimsuse tagamiseks. See on abikava, mille kohaselt makstakse elektrivõimsuse tarnijatele tasu selle eest, et viimased kohustuvad tarnima elektrienergiat, vähendama tarbimist või lükkama seda edasi elektrisüsteemile koormaval perioodil (vaidlustatud otsuse põhjendus 4).

6 Kõnealuse meetme õiguslik alus on Ühendkuningriigi 2013. aasta elektrienergia seadus (UK Energy Act 2013) ja selle alusel vastu võetud määrused, eelkõige 2014. aasta elektrivõimsuse määrus (Electricity Capacity Regulations 2014) ja 2014. aasta võimsusturu eeskirjad (Capacity Market Rules 2014).

7 Võimsusturg toimib järgmiselt: nõutav võimsuse kogus määratletakse tsentraliseeritult ning turg määrab oksjonite kaudu selle koguse eest sobiva hinna – kõik sobivad võimsuse tarnijad konkureerivad omavahel sama oksjoni raames (vaidlustatud otsuse põhjendus 145). Nõutava võimsuse koguse otsustab Ühendkuningriigi valitsus määrusega, võttes arvesse eelkõige elektrivõrgu ettevõtja National Gridi soovitusi (vaidlustatud otsuse põhjendus 11).

8 Mis puudutab enampakkumisi, siis näeb kõnealune meede ette järgmist: igal aastal läheb üldise enampakkumise käigus enampakkumisele neli aastat hiljem tarnitav võimsus (edaspidi „T-4 oksjonid“); näiteks 2014. aastal enampakkumisele pandud võimsus on mõeldud tarnimiseks aastatel 2018–2019 – s.o tarneaastal, mis kestab 1. oktoobrist 2018 kuni 30. septembrini 2019 (vaidlustatud otsuse põhjendus 43). Teine enampakkumine leidis aset üldise enampakkumise tarneaastale eelneval aastal (edaspidi „T-1 enampakkumine“).

9 Teatud võimsus jäetakse süstemaatiliselt T-4 enampakkumisest kõrvale, et „reserveerida“ see T-1 enampakkumisele; reservvõimsuse kogus põhineb hinnangul kulutõhusa tarbimise juhtimise selle võimsuse kohta, mis võib osaleda T-1 enampakkumisel ja mis tehakse avalikuks siis, kui avaldatakse T-4 enampakkumise nõudluskõver (vaidlustatud otsuse põhjendus 45). Kui nõudlus langeb T-4 ja T-1 enampakkumise vahele, vähendatakse T-1 enampakkumisele pandud võimsuse kogust. Vaidlustatud otsuses on siiski täpsustatud, et arvestades, et T-1 enampakkumine annab tarbimise juhtimise ettevõtjatele turulepääsemiseks parima tee, kohustub Ühendkuningriigi valitsus panema T-1 enampakkumisele vähemalt 50% neli aastat varem „reserveeritud“ võimsusest. Vaidlustatud otsus lisab, et selle tagatise kõrvaldamiseks jäetakse teatud paindlikkuse määr, kui tarbimise juhtimine ei osutu pikemas perspektiivis kulutõhusaks või kui tarbimise juhtimise sektor leitakse olevat piisavalt arenenud (vaidlustatud otsuse põhjendus 46). T-4 ja T-1 enampakkumised kujutavad endast püsivat korda.

10 Erandina võrkudevahelistest ühendustest ja välismaistest võimsuse tarnijatest on kestlikud enampakkumised ajutiselt avatud olemasolevatele ja uutele tootjatele, tarbimise juhtimise ettevõtjatele ja ettevõtjatele, kes tegelevad elektrienergia salvestamisega (vaidlustatud otsuse põhjendused 4 ja 149).

11 Lisaks püsivale korrale on olemas ka üleminekukord. Nii nähti enne 2018.–2019. tarneaastat ette „ülemineku“ enampakkumised, mis olid avatud peaasjalikult tarbimise juhtimise ettevõtjatele. Esimesed ülemineku enampakkumised olid tavapäraselt ette nähtud 2015. aastaks – s.o tarneaastaks, mis kestis 2016. aasta oktoobrist kuni 2017. aasta septembrini; teine ülemineku enampakkumiste voor oli ette nähtud 2016. aastaks – s.o tarneaastaks, mis kestis 2017. oktoobrist kuni 2018. aasta septembrini (vaidlustatud otsuse põhjendus 51).

12 Tootmisvahendite ja tarbimise juhtimise vahendite, mis osalevad võimsusturul, nimetus on Capacity Market Units (võimsusturu ühik, edaspidi „CMU“). Tootmise CMUd võivad osaleda eraldi CMUdena, või teatud tingimustel ühiselt kogumis teiste lubatud tootmisüksustega. Üks nendest tingimustest on see, et kõikide ühikute koguvõimsus peab jääma minimaalselt 2 megavati (MW) ja 50 MW vahele (vaidlustatud otsuse põhjendus 16).

13 Tarbimise juhtimise CMUd määratletakse vastavalt kohustusele vähendada nõudlust. Selline kohustus eeldab tarbimise juhtimise ettevõtjalt, et viimane viiks oma kliendi elektrienergia importimise vähendamiseni (mida mõõdetakse elektrienergia tarbimise pooletunnise arvestiga) või ekspordiks enda toodetud elektrienergiat kohapealsetesse tootmisüksustesse. Iga tarbimise juhtimise CMU koostisosa peab olema ühendatud pooletunnise arvestiga ning tarnija tarbimise juhtimise koguvõimsus peab jääma vahemikku 2 MW–50 MW (vaidlustatud otsuse põhjendus 17).

14 Sobivad võimsused peavad läbima eelvaliku protsessi, mis lisaks põhiliste haldusdokumentide koostamisele sisaldaks erinõudeid olenevalt sellest, kas võimalik osaleja on olemasolev või potentsiaalne ettevõtja (vaidlustatud otsuse põhjendus 26). Uute tootmisvõimsuste ja kinnitamata tarbimise juhtimise võimsuste puhul (erinevalt kinnitatud tarbimise juhtimise võimsustest, mille tarnija

avaldatud võimsus on testiga saanud kinnitust) nõutakse tarnijatelt lisaks pakkumuse tagatise esitamist summas 5000 naelsterlingit (GBP) (ligikaudu 5650 eurot) MW kohta T-1 ja T-4 enampakkumiste korral ja 500 naelsterlingit (ligikaudu 565 eurot) MW kohta ülemineku enampakkumiste korral.

15 Elektrivõrgu ettevõtja National Grid vastutab enampakkumiste korraldamise eest, et saavutada nõutav võimsuse tase, mis tagab piisava elektrivõimsuse.

16 Kõik enampakkumised on *descending-clock* (tagurpidi oksjon) *pay-as-clear* (kindla hinnaga) enampakkumised, kus edukatele osalejatele (pakkujad) makstakse viimasena ülepakutud hind. Iga enampakkumise alguses kuulutatakse välja kõrgem hind; seejärel teevad osalejad pakkumise, et näidata, millise koguse võimsust on nad valmis selle hinnaga tarnima. Seda protsessi korratakse nii mitu korda vastavalt eelnevalt kindlaks määratud ajakavale, kuni saadakse madalaim hind, millega nõudlus vastab pakkumisele (*clearing price*) ehk kliiringhind. Kõikidele pakkujatele makstakse sama viimane kliiringhind (*pay-as-clear model*) (vaidlustatud otsuse põhjendus 49).

17 Kui võimsuse tarnijad tunnistatakse edukaks, sõlmitakse nendega võimsuse leping kliiringhinnaga. Osalejate pakutud võimsuse kohta sõlmitud lepingute pikkus on varieeruv. Suurema osa olemasolevate võimsuse tarnijatega sõlmitakse leping üheks aastaks. Võimsuse tarnijatega, kelle kapitalikulud on kõrgemad kui 125 naelsterlingit (ligikaudu 141 eurot) kilovati (kW) kohta (renoveeritavad käitised), sõlmitakse leping maksimaalselt kolmeks aastaks. Võimsuse tarnijatega, kelle kapitalikulud on kõrgemad kui 250 naelsterlingit (ligikaudu 282 eurot) kW kohta (uued käitised), sõlmitakse leping maksimaalselt viieteistkümneks aastaks (vaidlustatud otsuse põhjendus 57). Pikemad kui üheaastased lepingud sõlmitakse üksnes T-4 enampakkumistel. Kõikidel juhtudel kohaldatakse võimsuse lepingu tingimusi, sealhulgas võimsuse hind, kogu lepingu kehtivuse ajal.

18 Edukad pakkujad saavad lepingu kehtivuse ajal korrapärast tasu, mida rahastatakse elektritarnijatele määratud lõivudest. Vastutasuks kohustuvad pakkujad tarnima võimsusi elektrisüsteemi koormuse perioodil. Kui pakkuja ei tarni elektrienergiat vastavalt lepinguga ette nähtud võimsusele, kohaldatakse tema suhtes karistusmakseid (vaidlustatud otsuse põhjendus 4). Lisaks võidakse võimsusturg uuesti läbi vaadata.

19 Kulusid, mida kantakse võimsustasude rahastamiseks, tuleb kanda kõikidel tegevusloaga elektrienergia tarnijatel (edaspidi „kulude katmise meetod“). Elektritarnijatele kohaldatav tasu määratakse kindlaks vastavalt nende turuosa suurusele ja see arvutatakse novembrist veebruarini kõikidel tööpäevadel kella 16.00 ja 19.00 vahel registreeritud nõudluse alusel, selleks, et innustada neid langetama oma klientide elektrienergia nõudlust perioodidel, kus see tavaliselt on kõige kõrgem. Vaidlustatud otsuse kohaselt peaks see vähendama nõutava võimsuse hulka ja seeläbi ka vähendama võimsusturu kulusid (vaidlustatud otsuse põhjendus 69).

20 Võimsuse tarnijatele makstavad brutotulud peaksid kava kohaselt jääma aastas 0,9 miljardi ja 2,6 miljardi naelsterlingi (ligikaudu 1,02 kuni 2,94 miljardit eurot) vahele, s.o 8,1 miljardit kuni 23,4 miljardit naelsterlingit (ligikaudu 9,14 kuni 26,4 miljardit eurot) ajavahemikus 2018–2024, ning see summa on varieeruv olenevalt „uuesti ehitatud võimsusele“ (vaidlustatud otsuse põhjendus 7).

C. Suuniste asjakohaseid sätteid

21 Tuleb meenutada, et riigiabi spetsiifilises valdkonnas võib komisjon oma kaalutlusõiguse teostamiseks välja töötada suunised ning et need suunised on institutsioonile täitmiseks, välja arvatud juhul, kui need kalduvad kõrvale aluslepingu sätetest (vt 13. juuni 2002. aasta kohtuotsus Madalmaad *vs.* komisjon, C-382/99, EU:C:2002:363, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).

22 Lisaks on Tempus oma vastustes Üldkohtu kirjalikele küsimustele ja seejärel uuesti kohtuistungil selgesõnaliselt kinnitatud, et ta ei vaidlusta võimsusturu kui sellist loomist, vaid üksnes esiteks Ühendkuningriigi esitatud tõendite hindamist osas, mis puudutab tarbimise juhtimise mõju, ja teiseks erinevaid eeskirju, mis võimaldavad tarbimise juhtimise ettevõtjatel võimsusturul osaleda.

23 Erinevate riigiabi käsitlevate suuniste sätete hulgas on 2014.–2020. aasta keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunised (ELT 2014, C 200, lk 1; edaspidi „suunised“), mille komisjon võttis vastu 9. aprillil 2014 ja mis jõustusid 1. juulil 2014; võttes aga arvesse olukorda, kus tootmisvõimsuste piisavuseks antava abi põhimõte on lubatud (vt eespool punkt 22), on vaidluse lahendamiseks asjasse puutuvad sätted järgmised.

24 Esiteks, jaotise 3.9.2 punkti 224 alapunktis b „Riigi sekkumise vajadus“ näevad suunised ette, et oma hinnangus võtab komisjon arvesse muu hulgas ja vajaduse korral järgmisi elemente, mis liikmesriigil tuleb esitada, eelkõige „tarbijate osalemise mõju hindamine, sealhulgas tarbimise juhtimise soodustamise meetmete kirjeldus“.

25 Teiseks, jaotise 3.9.3 punktis 226 „Asjakohasus“ näevad suunised ette:

„Meede peaks olema avatud ning andma piisavaid stiimuleid nii olemasolevatele kui ka tulevastele elektritootjatele ja ettevõtjatele, kes kasutavad asendatavaid tehnoloogiaid, nagu nõudlusreageeringu või ladustamise lahendused. Seepärast tuleks abi anda mehhanismi kaudu, millega lubatakse erinevaid võimalikke etteteatamisaegu, mis vastavad ajale, mida eri tehnoloogiaid kasutavad elektritootjad vajavad uute investeeringute tegemiseks. Meede peab arvesse võtma ka seda, millisel määral võiks ülekandevõimsus lahendada võimalikku tootmise piisavuse probleemi.

26 Kolmandaks, suuniste jaotise 3.9.5 „Proportsionaalsus“ punktis 229 on täpsustatud, et „selgetel, läbipaistvatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel põhinevat konkureerivat pakkumismenetlust, milles tõhusalt taotletakse määratletud eesmärki, peetakse tavaoludes mõistlikku tulu teenivaks“.

27 Neljandaks on suuniste jaotise 3.9.6 „Põhjendamatu negatiivse mõju vältimine konkurentsile ja kaubandusele“ punkti 232 alapunktis a ette nähtud, et „meede peaks olema kujundatud viisil, mis võimaldaks meetmes osaleda mis tahes võimsusel, mis suudab aidata tõhusalt kaasa tootmise piisavuse probleemi lahendamisele, võttes eelkõige arvesse järgmisi tegureid: osalevad elektritootjad, kes kasutavad erinevaid tehnoloogiaid, ning ettevõtjad, kes pakuvad võrdväärse tehnilise tasemega meetmeid, nt tarbimise juhtimist, võrkudevahelisi ühendusi ja salvestamist.“ See säte täpsustab lisaks, et osavõtupiirang „on õigustatud vaid tootmise piisavuse probleemi lahendamiseks, kui tegemist on ebapiisava tehnilise tasemega“.

D. Vaidlustatud otsus

28 Lähtudes ELTL artikli 107 lõikest 1 leidis komisjon vaidlustatud otsuses, et kõnealune meede on riigiabi (vaidlustatud otsuse põhjendused 109–115).

29 Meetme kokkusobivuse kohta siseturuga märkis komisjon, et ta tugines oma hinnangus suuniste jaotises 3.9 sätestatud tingimustele, mis näevad ette eritingimused tootmise piisavuse tagamiseks.

30 Vaidlustatud otsuse punktis 3.3.1 „Ühist huvi pakkuv eesmärk ja vajalikkus“ märgib komisjon järgmist:

„(118) Komisjon leiab, et meede aitab kaasa ühist huvi pakkuva eesmärgi saavutamisele ja on vastavalt suuniste jaotistele 3.9.1 ja 3.9.2 vajalik […].

(119) Esiteks on Ühendkuningriik välja töötanud metoodika tootmise piisavuse probleemi tuvastamiseks. Ühendkuningriigi modelleerimistööd näitavad, et „enduring reliability adequacy standard“, s.o tootmisvõimsuse piisavuse mõõtmiseks valitud näitaja, võib aastateks 2018–2019 jõuda kriitilise piirini. Järeldused on üldiselt kooskõlas ENTSO-E (Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik) viimases aruandes avaldatud järeldustega. […]

(120) National Gridi suutlikkust hindas Department of Energy and Climate Change'i (Ühendkuningriigi energeetika ja kliimamuutuste ministeerium) määratud sõltumatu tehniline ekspertrühm (edaspidi „PTE“). Energeetika ja kliimamuutuste ministeerium avaldas 30. juunil 2014 PTE aruande, mis puudutas analüüsi, millel põhinesid National Gridi soovitused esimesel enampakkumisel nõutava võimsuse koguse kohta. PTE järeldas, et National Gridi üldstsenaarium ja tema metoodika peavad põhimõtete osas paika ning et National Grid soovis arvesse võtta huvitatud isikute argumente toetavaid asjaolusid ja nende arvamusi. Küll aga valitses PTEs konsensus selles, et National Gridil oli kalduvus olla liiga konservatiivne teatavate põhieelduste puhul, eelkõige võrkudevahelise ühenduse osas, mis toob kaasa nõutava võimsuse ülehindamise. PTE märkis lisaks, et vähem konservatiivsed eeldused on piisavad vältimaks vajadust luua uusi tootmisvõimsusi.

(121) Ühendkuningriigi ametiasutused selgitasid, et nad võtsid arvesse National Gridi soovitusi ja PTE aruannet ning on hoolikalt kaalunud kummagi analüüsi erinevusi. Esitatud tõendeid arvestades otsustas Ühendkuningriigi valitsus järgida National Gridi kui *system operaator*'i soovitusi.

(122) Ühendkuningriik märkis tarbimise juhtimises osalemise kohta, et esimese enampakkumise korraldamine 2014. aasta detsembris on võtmetähtsusega, et saada teavet tarbimise juhtimise ja selle potentsiaali kohta. Vastuseks PTE aruandele pakkus National Grid välja ühisprojekti koos Energy Networks Associationiga (energiavõrkude assotsiatsioon, kuhu kuulub ka Distribution Network Operators (jaotusvõrgu ettevõtjad)), et mõista olemasolevat ja potentsiaalset võimsust, mida tarbimise juhtimine saab pakkuda. Lisaks sellele on Ühendkuningriik koostanud sätted ülemineku enampakkumise kohta, et toetada 2015. ja 2016. aasta tarbimise juhtimise kasvu, samuti pilootprojekti summas 20 miljonit naelsterlingit energiatõhususe valdkonnas (Electricity Demand Reduction pilot). Viimaseks selgitas Ühendkuningriik, et ta uurib esimesest enampakkumisest saadud andmeid ning tagab, et nõudlust kohandatakse vastavalt, mida saab National Gridi Future Energy Scenario protsessis arvesse võtta tulevasteks enampakkumisteks mõeldud elektrivõimsuse aruannete puhul.

[…]

(124) Komisjon hindas algatusi, mida Ühendkuningriik võttis vastuseks PTE aruandele ja leidis, et mõned PTE tõstatatud probleemid on tõsised, eelkõige tehnoloogiaplatvormide liiga konservatiivne hinnang selle kohta, et võrkudevaheline ühenduse netopanus süsteemi tippkoormuse perioodil on null. […]

(125) Komisjon leiab, et [Ühendkuningriigi võetud kohustused] on piisavad metodoloogiliste probleemide lahendamiseks, mis puudutavad võrkudevahelise ühenduse panust tippkoormuse perioodil.

[…]

(128) Neljandaks võib teatatud meede tuua kaasa tuua fossiilkütuste tootmise toetamise. Nagu nähtub põhjendustest 88 ja 94 kavandab või rakendab Ühendkuningriik siiski täiendavaid meetmeid, et tegeleda teadaolevate turutõrgetega. Nende meetmete eesmärk on soodustada tarbimise juhtimist, reformida „*cash-out* kokkuleppeid“ ja edendada võrkudevahelise ühenduse kõrgemat taset. Komisjon leiab, et nimetatud alternatiivsed meetmed peaksid tooma kaasa teatatud meetme alusel nõutavate võimsuste vähendamise. Lisaks märgib komisjon, et Ühendkuningriik

pakub välja *ad hoc* meetmeid, toetamaks vähese süsinikdioksiidiheitega tootmist (näiteks „Contracts for Differences“) ja võttis vastu heitmete valdkonnas ranged tootmiseeskirjad. Kokkuvõttes leiab komisjon, et Ühendkuningriik on piisavalt uurinud viise, kuidas leevendada negatiivset mõju, mida teatatud meede võib avaldada keskkonnakahjulike toetuste järk-järgulise kaotamise eesmärgile. Lisaks märgib komisjon, et tootmisvõimsuste piisavuse iga-aastasel hindamisel võetakse arvesse tootmismahtu, võrkudevaheliste ühenduste panust, olles samal ajal avatud igat liiki võimsuste pakkujatele, sealhulgas tarbimise juhtimise ettevõtjatele.

(129) Mis puudutab tarbimise juhtimise ettevõtjate saadetud kirja, siis jagab komisjon Ühendkuningriigi seisukohta, mille kohaselt viieteistkümneks aastaks sõlmitud võimsuse lepingud võivad olla põhjendatud uute käitiste puhul, samas kui olemasolevad käitised ja tarbimise juhtimise ettevõtjad, võttes arvesse nende väiksemat kapitalivajadust (viidates rahastamisvajaduse tagamise väiksemale osatähtsusele), ei saa pikaajalistest lepingutest märkimisväärset kasu. Seetõttu ei arvanud komisjon, et pikemad lepingud seavad olemasolevad käitised ja tarbimise juhtimise ettevõtjad selgelt ebasoodsamasse olukorda kui uued jaamad. Meede on tehnoloogilises mõttes neutraalne ega tugevda seega fossiilkütuseid kasutavate tootjate positsiooni. Komisjon märgib lisaks, et kulude katmise meetod säilitab stiimuli vähendada nõudlust tippkoormuse perioodil, olles samal ajal elektrienergia tarnijatele prognoositav.“

31 Vaidlustatud otsuse punktis 3.3.2 „Abi asjakohasus“ märgib komisjon järgmist:

„(130) Komisjon leiab, et meede on asjakohane, nagu on nõutud suuniste jaotises 3.9.3. […]

(131) Esiteks, meede on suunatud teadaolevatele turutõrgetele, nagu need on esitatud tabelis 1. Lisaks on meede kujundatud toetama ja täiendama turul käimasolevaid arenguid ja olema kokkusobiv energia siseturuga ja Euroopa Liidu energiapoliitikaga: s.o aktiivse tarbimise juhtimise arendamine, konkurentsi suurendamine ja investeeringud ülekandevõimsustesse. […]

– Võimsusturg aitab kaasa aktiivse tarbimise juhtimiste arendamisele. Tarbimise juhtimise vahendid võivad saada võimsustasusid ning olemas on konkreetsed meetmed, mis aitavad üles ehitada selle tööstusharu võimekust, mis on alles lapsekingades. Võimsusturg toetab likviidsust ja konkurentsi (üheaegselt nii võimsusturul kui elektrienergia turul).

[…]

(134) Kolmandaks, meede on kättesaadav olemasolevatele ja uutele tootjatele, elektrienergia salvestamisega tegelevatele ettevõtjatele ja tarbimise juhtimise ettevõtjatele. Enampakkumismenetlus on korraldatud nii, et see võtaks võimsuse kättesaadavaks muutmiseks arvesse erinevaid üleminekuaegu. Võimsuse tarnijad võivad pakkuda ühe- kuni nelja-aastaseid üleminekuaegu, mis peaks vastama uute ja olemasolevate renoveeritavate käitiste vajadustele.

[….]

(140) Mis puudutab tarbimise juhtimise ettevõtjate saadetud kirja, siis märgib komisjon, et nende tarbimise juhtimise ettevõtjate, kellel on püsiva korra kohane võimsuse leping, ülemineku enampakkumistel osalemisest väljajätmise eesmärk on tegelikult edendada tarbimise juhtimise sektori arengut. Lisaks, pidades silmas meetme eesmärki, peab komisjon põhjendatuks täiendava tasu puudumist kokkuhoiult tarbimise juhtimise tõttu tekkinud elektrienergia ülekande- ja jaotuskadude eest.“

32 Komisjon märgib vaidlustatud otsuse punktis 3.3.5 „Negatiivse mõju piiramine konkurentsile ja kaubandusele“ järgmist:

„(149) [M]eede on avatud kõigile olemasolevatele ja uutele elektritootjatele, tarbimise juhtimise ettevõtjatele ning elektrienergia salvestamisega tegelevatele ettevõtjatele, kellele laienevad põhjendustes 15–18 loetletud abikõlblikkuse tingimused.“

II. Menetlus ja poolte nõuded

33 Tempus esitas 4. detsembril 2014 Üldkohtule käesoleva hagiavalduse.

34 Ühendkuningriik palus 15. aprillil 2015 Üldkohtu kantseleisse saabunud avalduses luba astuda käesolevas asjas menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Menetlusse astumiseks anti luba Üldkohtu kaheksanda koja presidendi 30. juuni 2015. aasta määrusega. Ühendkuningriik esitas oma seisukohad ning põhimenetlusosalised esitasid nende kohta oma seisukohad määratud tähtaegade jooksul.

35 Kuna Üldkohtu koosseisu muudeti, määrati 27. aprillil 2016 kohtuasi uuele ettekandja-kohtunikule.

36 Seoses Üldkohtu kodade koosseisu muutmisega määrati ettekandja-kohtunik kolmandasse kotta ning seetõttu määrati käesolev kohtuasi lahendamiseks sellele kojale.

37 Menetlust korraldava meetmena palus Üldkohus 20. detsembril 2016 komisjonil esitada vaidlusaluse meetme kohta Ühendkuningriigi saadetud teatis.

38 Üldkohtu kantseleisse 13. veebruaril 2017 saabunud dokumendiga esitas komisjon Üldkohtule Ühendkuningriigi saadetud teatise mittekonfidentsiaalse versiooni. Ta väitis, et kõnealune teatis on ELTL artikliga 339 kaitstud konfidentsiaalne dokument, mida ei või Tempusele edasi saata. Komisjon teatas, et vastavalt Üldkohtu kodukorra artikli 90 kohasele menetlust korraldavale meetmele ei ole tal võimalik seda dokumenti Üldkohtule edastada. Komisjon andis teada, et kui Üldkohus peaks teda kohustama seda dokumenti kodukorra artikli 91 alusel esitama, järgib ta viivitamatult nimetatud meedet.

39 Üldkohus kohustas 9. märtsi 2017. aasta määrusega, mis puudutab menetlust korraldavat meedet seoses dokumentide esitamisega, komisjoni esitama kodukorra artikli 91 punkti b ja artikli 92 lõike 1 ja artikli 103 lõike 1 alusel kõnealuse meetme kohta teatise, mille talle oli saatnud Ühendkuningriik. Komisjon täitis selle nõude 16. märtsil 2017.

40 3. aprilli 2017. aasta menetlust korraldava meetmena teatas Üldkohus komisjonile ja Ühendkuningriigile oma kavatsusest lisada toimikusse mitu teatise väljavõtet. Üldkohus palus neil esitada oma märkused kõnealuste väljavõtete avaldamise kohta. Ühendkuningriik ja komisjon esitasid nende väljavõtete avaldamise kohta oma märkused 19. aprillil ja 24. aprillil 2017.

41 Mõned väljavõtted, mida peeti asjakohasteks ja mittekonfidentsiaalseteks, lisati toimikusse ja saadeti 5. mail 2017 Tempusele (edaspidi „teatis“).

42 Üldkohus palus 5. mail 2017 menetlust korraldava meetmena kõikidel pooltel vastata reale küsimustele. Sisuliselt küsis Üldkohus pooltelt suuniste teatud punktide kohta ja mõningate neis sisalduvate mõistete kohta. Eelkõige küsiti pooltelt selle teabe kohta, mis oli kättesaadav vaidlustatud otsuse tegemise ajal ja mis puudutas tarbimise juhtimise ja selle võimalike tehnoloogiliste arengute hindamist seoses varustuskindlusega Ühendkuningriigis. Muu hulgas palus Üldkohus komisjonil täpsustada oma seisukohta vaidlustatud otsuses sisalduvate teatavate väidete ning kõnealuse meetme hindamise ajal talle teadaolevate asjaolude osas. Lisaks palus Üldkohus Tempusel kommenteerida komisjoni vastulauses esitatud väiteid kulude katmise meetodi kohta. Samuti paluti komisjonil täpsustada

asjaolusid, millele ta tugines oma hinnangus tarbimise juhtimise ettevõtjate rahastamisvajaduste kohta ning Tempusel paluti näidata, millised on need tõendid rahastamisvajaduste kohta, mille ta esitas Ühendkuningriigile ja komisjonile.

43 Pooled täitsid need nõuded 22. mail 2017.

44 Üldkohtu kantseleisse 17. mail ja 9. juunil 2017 saabunud dokumentidega esitas Tempus märkusi kohtuistungi ettekande kohta.

45 Üldkohtu kantseleisse 29. juunil 2017 saabunud dokumendiga taotles Tempus poolte võrdsuse põhimõtte kohaselt Üldkohtult, et viimane vaataks uuesti läbi teatise lisa B, millele komisjon ja Ühendkuningriik tuginesid oma vastuses 5. mai 2017. aasta menetlust korraldavale meetmele, ning otsustaks, kas talle tuleks saata nimetatud lisa muud osad, mida ei ole veel avalikustatud.

46 Üldkohus tegi 3. juuli 2017. aasta määrusega, mis puudutab menetlust korraldavat meedet seoses dokumentide esitamisega, komisjonile ülesandeks kodukorra artikli 91 punkti b ja artikli 92 lõike 1 ja artikli 103 lõike 1 alusel esitada talle teatise kõnealune lisa B. Komisjon täitis selle nõudmise 4. juulil 2017. Üldkohus leidis 6. juulil 2017, et nimetatud lisa on asjakohane ja mittekonfidentsiaalne ning see lisati toimikusse ja saadeti Tempusele.

47 Tempus palub Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud otsus;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

48 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või vähemalt põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja Tempuselt.

49 Ühendkuningriik toetab komisjoni nõudeid ja palub jätta hagi rahuldamata.

III. Õiguslik käsitlus

A. Vastuvõetavus

50 Komisjon meenutas kostja vastuses, et selleks, et huvitatud isiku kaebus oleks vastuvõetav, peab see olema ette nähtud nende menetlusõiguste tagamiseks, mis tulenevad ELTL artikli 108 lõikest 2 ja nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL] artikli 108 kohaldamiseks (ELT 1999, L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 01/09, lk 339) artikli 6 lõikest 1. Seetõttu ei tuleks võtta arvesse Tempuse argumente esimese väite kohta, kuivõrd nende mõte on tegelikult tõendada, et komisjon ei suutnud kõrvaldada kahtlusi, millega tal tuli tegeleda esialgse läbivaatamise etapis, ning et see on väidetavalt mõjutanud tema menetlusõigusi.

51 Sellega seoses tuleb märkida, et komisjoni argumendi mõte ei ole vaidlustada hagi vastuvõetavus tervikuna, vaid üksnes hagi see osa, mis ei puuduta Tempuse menetlusõiguste kaitset. Kohtuistungil möönis komisjon, et pooled võisid kokku leppida, et Tempusel oli lubatud kaitsta oma menetlusõigusi. Lisaks tuleb märkida, et komisjon ei ole täpsustanud neid argumente, mida tema arvates ei tuleks arvesse võtta põhjustel, et need ei ole seotud Tempuse menetlusõigustega.

52 Eelnevat arvesse võttes ei saa komisjoni argumentidega esimese väite vastuvõetavuse kohta nõustuda.

B. Sisulised küsimused

53 Tempus esitab huvitatud isikuna ja selleks, et kaitsta oma menetlusõigusi, mis tulenevad ELTL artikli 108 lõikest 2 ja määruse nr 659/1999 artikli 6 lõikest 1, oma hagi põhjendamiseks kaks väidet, millest esimese kohaselt on rikutud ELTL artikli 108 lõiget 2 ja mitmeid muid õigusnorme ja teiseks on rikutud põhjendamiskohustust.

1. Esimene väide, mille kohaselt on rikutud ELTL artikli 108 lõiget 2, diskrimineerimise keelu, proportsionaalsuse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid ning on vääralt hinnatud fakte

a) Sissejuhatavad märkused

54 Nagu Ühendkuningriik oma teatises ja komisjon vaidlustatud otsuses välja toovad, esineb oht, et selles liikmesriigis kättesaadav elektrienergia ei pruugi lähitulevikus osutuda piisavaks, et rahuldada nõudlust tipunõudluse perioodidel. Peagi suletakse kõige vanemad tootmisüksused ja elektriturul ei pruugi olla piisavat stiimulit, et tootjad töötaksid välja uusi tootmisvõimsusi nimetatud sulgemiste leevendamiseks. Elektriturg ei paku samuti piisavat stiimulit, et tarbijad vähendaksid oma nõudlust antud olukorra leevendamiseks. Seetõttu pidas Ühendkuningriik varustuskindluse tagamiseks vajalikuks luua võimsusturu.

55 Võimsusturu peamine eesmärk oli ärgitada võimsuse tarnijaid, sh üldjuhul ka elektritootjaid (elektrijaamad, sealhulgas fossiilkütusel töötavad elektrijaamad) ja tarbimise juhtimise ettevõtjaid, kes teevad ettepaneku tarbimist muuta või vähendada, võtma arvesse raskusi, mis tekivad tipunõudluse perioodidel. Seega, isegi kui need esinevad erinevatel tasanditel – pakkumine tootmiseks, nõudlus tarbimiseks – kujutavad tootjad ja tarbimise juhtimise ettevõtjad endast Ühendkuningriigi poolt kavandatava võimsusturu struktuuri ja toimimise viisi hädavajalikke elemente.

56 Tempus leiab aga, et komisjon ei saanud pärast esialgset läbivaatamist ja vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal olemasoleva teabe põhjal asuda seisukohale, et kavandatav võimsusturg ei tekita kahtlusi selle kokkusobivuses siseturuga. Tempus juhib siinkohal tarbimise juhtimise ettevõtjana tähelepanu seitsmele võimsusturu aspektile, mis aga tekitavad kahtlusi määruse nr 659/1999 artikli 4 tähenduses. Sisuliselt väidab ta, et võimsusturg eelistab tootmist tarbimise juhtimise ees diskrimineerival ja ebaproportsionaalsel viisil, mis läheb kaugemale sellest, mis on vajalik abikavaga taotletavate eesmärkide saavutamiseks ja Euroopa Liidu kehtivatele õigusnormidele vastamiseks.

b) Kahtluste mõiste ja komisjoni otsus algatada või mitte ametlik uurimismenetlus

57 Nagu nähtub ELTL artikli 108 lõikest 3, kui komisjon leiab pärast seda, kui teda on informeeritud kõikidest plaanidest abi määramise kohta, et selline plaan ei sobi siseturuga kokku, algatab ta viivitamata ELTL artikli 108 lõikes 2 ettenähtud menetluse. Viimati nimetatud sättes ette nähtud menetluse raames on komisjonil kohustus anda pooltele võimalus esitada oma seisukohad.

58 Määruse nr 659/1999 artikkel 4 täpsustab selle kohta, et kui asjaomase liikmesriigi teatatud plaan kujutab endast tõepoolest abi, siis on „kahtluste“ olemasolu või nende puudumine selle plaani kokkusobivuse üle siseturuga see, mis võimaldab komisjoni otsustada, kas pärast esialgset läbivaatamist algatada ametlik uurimismenetlus või mitte järgmises sõnastuses:

„1. Komisjon vaatab teatise läbi niipea, kui on selle kätte saanud. […]

2. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et meede, millest teatati, ei kujuta endast abi, siis võtab ta selle kohta vastu otsuse.

3. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et teatatud meetme [siseturuga] kokkusobivuse kohta ei ole ilmnenud mingeid kahtlusi, kuivõrd see jääb [ELTL artikli 107 lõike 1] reguleerimisalasse, otsustab ta, et nimetatud meede sobib [siseturuga] kokku („vastuväidete esitamata jätmise otsus“). Otsuses tuleb täpsustada, millist asutamislepingu erandit on kohaldatud.

4. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et teatatud meetme [siseturuga] kokkusobivuse kohta ilmnes kahtlusi, otsustab ta algatada [ELTL artikli 108 lõikes 2] sätestatud menetluse (edaspidi „ametliku uurimismenetluse algatamise otsus“) […]“.

59 Määruse nr 659/1999 artiklis 6 on esitatud ametliku uurimismenetluse üksikasjalik kord:

„1. Ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses esitatakse kokkuvõtlikult asjakohased faktid ja õigusküsimused ning see sisaldab komisjoni esialgset hinnangut selle kohta, kas kavatsetud meetmel on abi iseloom, ja kahtlusi selle siseturuga kokkusobivuse kohta. Otsuses kutsutakse kõnealust liikmesriiki ja teisi huvitatud pooli üles esitama märkusi ettenähtud aja jooksul, mis tavaliselt ei ületa ühte kuud. […]

„2. Saadud märkused esitatakse kõnealusele liikmesriigile. […] Kõnealune liikmesriik võib märkustele vastata […]“.

60 Riigiabi kontrollimise raames tuleb teha vahet ühelt poolt ELTL artikli 108 lõikes 3 kehtestatud abi esialgsel uurimisel, mida reguleerib määruse nr 659/1999 artikkel 4 ja mille eesmärk on vaid võimaldada komisjonil kujundada esmane arvamus kõnealuse abi osalise või täieliku kokkusobivuse kohta, ning teiselt poolt ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud ametlikul uurimismenetlusel, mida reguleerib määruse nr 659/1999 artikkel 6 ja mis on ette nähtud selleks, et võimaldada komisjonil saada täielik teave juhtumi kõigi andmete kohta (vt 15. aprilli 2008. aasta kohtuotsus Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).

61 Komisjoni võib teha abi osas soodsa otsuse ELTL artikli 108 lõikes 3 ettenähtud esialgse staadiumi raames, kui ta esmase uurimise lõpuks on jõudnud veendumusele, et vastav projekt on EL toimimise lepinguga kooskõlas. Samas, kui see esmane uurimine veenis komisjoni vastupidises või ei võimaldanud ületada kõiki raskusi, mis tekkisid selle abi siseturuga kokkusobivuse hindamisel, on komisjonil kohustus küsida kõiki vajalikke selgitusi ja algatada selles osas ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud menetlus (vt 15. aprilli 2008. aasta kohtuotsus Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, punktid 58 ja 59 ja seal viidatud kohtupraktika).

62 Mis puudutab mõistet „kahtlused“, mis on märgitud määruse nr 659/1999 artiklites 3 ja 4, seoses teatatud meetme kokkusobivusega siseturuga, siis on kohtupraktikas määratletud kolm nõuet, millega komisjoni hinnangut piiritleda.

63 Esiteks on see mõiste teisi välistav. Niisiis ei saa komisjon keelduda ametlikku uurimismenetlust algatamast teistele asjaoludele tuginedes, näiteks nagu kolmandate isikute huvi, menetlusökonoomia kaalutlused või kõik muud otstarbekast haldusest või poliitikast tingitud põhjused (vt selle koha 10. veebruari 2009. aasta kohtuotsus Deutsche Post ja DHL International *vs.* komisjon, T-388/03, EU:T:2009:30, punkt 90 ja seal viidatud kohtupraktika, ja 10. juuli 2012. aasta kohtuotsus Smurfit Kappa Group *vs.* komisjon, T-304/08, EU:T:2012:351, punkt 78).

64 Teiseks tuleneb muu hulgas määruse nr 659/1999 artikli 4 lõikest 4, et kui komisjonil ei õnnestus kõrvaldada kõiki kahtlusi selle sätte tähenduses, on ta kohustatud algatama ametliku uurimismenetluse. Selles osas puudub tal igasugune kaalutlusõigus (vt selle kohta 22. detsembri

2008. aasta kohtuotsus British Aggregates *vs.* komisjon, C-487/06 P, EU:C:2008:757, punkt 113 ja seal viidatud kohtupraktika, ja 10. juuli 2012. aasta kohtuotsus Smurfit Kappa Group *vs.* komisjon, T-304/08, EU:T:2012:351, punkt 79 ja seal viidatud kohtupraktika).

65 Kolmandaks on määruse nr 659/1999 artikli 4 lõigetes 3 ja 4 sätestatud kahtluste mõiste objektiivset laadi. Selliste kahtluste olemasolu tuleb otsida nii vaidlustatud akti vastuvõtmise tingimustest kui ka selle sisust, tehes seda objektiivselt, võrreldes otsuse põhjendusi nende tõenditega, mis komisjonil olid siis, kui ta võttis seisukoha vaidlusaluse abi siseturuga kokkusobivuse osas. Sellest tuleneb, et Üldkohtu teostatav õiguspärasuse kontroll tõsiste raskuste olemasolu suhtes läheb oma laadilt kaugemale ilmse hindamisvea kontrollist (vt selle kohta 2. aprilli 2009. aasta kohtuotsus Bouygues ja Bouygues Télécom *vs.* komisjon, C-431/07 P, EU:C:2009:223, punkt 63, 10. juuli 2012. aasta kohtuotsus Smurfit Kappa Group *vs.* komisjon, T-304/08, EU:T:2012:351, punkt 80 ja seal viidatud kohtupraktika).

66 Sellega seoses tuleb Üldkohtul komisjoni otsuse, millega ta otsustab mitte esitada vastuväiteid, õiguspärasuse kontrolli raames analüüsida Tempuse argumente, et tuvastada, kas pärast esialgset uurimist tekitab teatatud meede selle kokkusobivuse osas siseturuga kahtlusi määruse nr 659/1999 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses, mis tooks kaasa otsuse algatada ametlik uurimismenetlus. Selline kontroll on eriti oluline Tempuse jaoks, arvestades seda, et need argumendid on sisuliselt samad, mille ta oleks saanud esitada huvitatud isikuna oma menetlusõiguste kasutamiseks ELTL artikli 108 lõike 2 kohase ametliku uurimismenetluse käigus, kui see menetlus oleks algatatud; käesolevas asjas ta leiab, et neid menetlusõigusi on rikutud.

67 Selleks on Tempusel tõendamiskohustus, millest ta võib vabaneda niipea, kui ta viitab sellistele kokkulangevatele tõenditele, mis puudutavad esiteks esialgse uurimismenetluse asjaolusid ja kestust ning teiseks vaidlustatud otsuse sisu (vt selle kohta 10. veebruari 2009. aasta kohtuotsus Deutsche Post ja DHL International *vs.* komisjon, T-388/03, EU:T:2009:30, punkt 93). Konkreetsemalt viitab komisjoni uurimise ebapiisavus või puudulikkus esialgses uurimismenetluses kahtluste olemasolule määruse nr 659/1999 artikli 4 tähenduses (vt 10. juuli 2012. aasta kohtuotsus Smurfit Kappa Group *vs.* komisjon, T-304/08, EU:T:2012:351, punkt 81 ja seal viidatud kohtupraktika). Ent Tempusel huvitatud isikuna ei ole uurimisvolitusi ega põhimõtteliselt uurimiseks vajalikku võimekust, mis oleks võrreldavad komisjoni vastava pädevusega, kes võib vajaduse korral taotleda asjaomaselt liikmesriigilt koostööd, et viia lõpule teatatud meetme uurimine.

68 Käesolevas asjas, nagu nähtub eespool punktidest 79–82, menetluse sellises etapis, kus ei ole veel huvitatud isikutele antud võimalust esitada oma märkusi otsuse kohta algatada ametlik uurimismenetlus, piisab niisiis sellest, kui Tempus märgib põhjused, miks ta leiab vaidlustatud otsuse puhul, et komisjonil oleks pidanud olema kahtlusi teatatud meetme kokkusobivuses siseturuga. Seetõttu ei ole tal vaja esitada kõiki tõendeid, et tuvastada teatatud abikava kokkusobimatus.

69 Siinkohal tuleb meenutada, et selleks, et oleks võimalik läbi viia piisav uurimine – pidades silmas riigiabi suhtes kohaldatavaid eeskirju – ei pea komisjon piirduma oma analüüsis nende elementidega, mis sisalduvad kõnealuse meetme kohta saadetud teatises. Ta võib ja vajaduse korral peab küsima asjakohast teavet selleks, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal oleks tal hindamiseks teavet, mida võib mõistlikult pidada hinnangu andmisel piisavaks ja selgeks. Näiteks on juba varasemates kohtuotsustes leitud, et komisjon viis läbi abi kokkusobivuse „aktiivse ja hoolika“ hindamise, kuna ta uuris liikmesriigi esitatud argumentide põhjendatust (vt selle kohta 10. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Kronoply ja Kronotex *vs.* komisjon, T-388/02, ei avaldata, EU:T:2008:556, punkt 127), samas kui leiti, et see analüüs ei ole „piisav“, kuna ta ei olnud saanud teavet, mis oleks võimaldanud tal meedet hinnata (vt selle kohta 10. veebruari 2009. aasta kohtuotsus Deutsche Post ja DHL International *vs.* komisjon, T-388/03, EU:T:2009:30, punktid 109 ja 110).

70 Niisiis, selleks et tõendada kahtluste olemasolu määruse nr 659/1999 artikli 4 lõike 4 tähenduses, piisab sellest, kui Tempus näitab, et komisjon ei uurinud ega analüüsinud hoolikalt ja erapooletult kõiki selle analüüsi jaoks asjasse puutuvaid tegureid, või jättis need nõuetekohaselt arvesse võtmata viisil, mis oleks kõrvaldanud igasugused kahtlused teatatud meetme kokkusobivuse kohta siseturuga.

71 Lisaks nähtub ka väljakujunenud kohtupraktikast, et riigiabi küsimuses tehtud otsuse õiguspärasust tuleb hinnata seda informatsiooni arvesse võttes, mis oli komisjoni käsutuses otsuse tegemise hetkel (vt selle kohta 15. aprilli 2008. aasta kohtuotsus Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, punktid 54 ja 55 ning seal viidatud kohtupraktika). Ent teave, „mis oli" komisjoni käsutuses, hõlmab ka seda, mis näis asjakohane hinnangu puhul, mis sellel institutsioonil tuli anda vastavalt ELTL artikli 108 lõigetele 2 ja 3 ning määruse nr 659/1999 artikli 4 lõigetele 3 ja 4.

72 Selleks et kinnitada kahtlusi abi kokkusobivuse kohta siseturuga, on Tempusel lubatud tugineda mis tahes asjakohasele teabele, mis oli või võis komisjonil olla vaidlustatud otsuse vastuvõtmise kuupäeval. Samamoodi võib Üldkohus õiguspärasuse kontrollimiseks, mida tal on palutud teha, võtta arvesse vaidlustatud otsuses sisalduvat mis tahes teavet, millele komisjon oma seal antud hinnangus tugines.

73 Käesolevas asjas tuleb seega kontrollida, kas tõendid, mille Tempus Üldkohtus esitas, võttes arvesse vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal kättesaadavat teavet, olid niisugused, mis tekitasid kahtlusi teatatud meetme osalise või täieliku kokkusobimatuse kohta siseturuga, pannes seetõttu komisjonile kohustuse algatada ametlik uurimismenetlus, ilma et see piiraks komisjoni võimalust kasutada hiljem oma kaalutlusõigust kõnealuse meetme kokkusobivuse osas siseturuga pärast nimetatud menetluse algatamist.

c) Liikmesriigi ja komisjoni vaheliste arutelude kestus ning vaidlustatud otsuse vastuvõtmisega seonduvad asjaolud

74 Tempus rõhutab nende küsimuste olulisust, millega komisjonil tuli tegeleda antud juhtumi puhul ja mis oli esimene uurimismenetlus, mis puudutas võimsusturgu ja suuniste kohaldamist. Tempuse hinnangul kujunesid Ühendkuningriigi ja komisjoni vahelised arutelud enne teatise esitamist antud juhul pikemaks, kui on nõutav selleks, et võtta vastu otsus mitte esitada vastuväited, ja see on asjaolu, mis iseenesest võiks tõendada kahtluste olemasolu. Tempus märgib lisaks, et on paradoksaalne, kui komisjon leiab ühest küljest, et esimese teatatud võimsusturu ametliku uurimismenetluse algatamiseks puudub vajadus, ning teisest küljest, et edaspidi oleks kohane viia läbi esimene sektori uurimine, mida kunagi riigiabi valdkonnas algatatud ei ole, selleks et „paremini mõista neid meetmeid ja tagada ELi eeskirjade järgimine" ning jõuda „huvitatud isikuteni, keda ei ole tavapärastes riigiabi valdkonna menetlustes ära kuulatud" (vt komisjoni 29. aprilli 2015. aasta otsus C(2015) 2814 (final), millega algatatakse energiasektoris võimsuse mehhanismide uurimine vastavalt määruse nr 659/1999 artiklile 20a, ning sellele vastav pressiteade).

75 Komisjon omalt poolt väidab, et kui kaebust ei esitata, on selleks, et määrata kindlaks, kas esialgse uurimismenetluse kestus võis tekitada kahtlusi, oluline üksnes teatise kuupäev. Ent kuna see menetlus kestis vähem kui kaks kuud, ei ole see aeg kahtluste ilmnemiseks piisav, pigem viitab sellele, et kahtlusi ei esinenud. Kuna aga võimsusturg on igal juhul kujundatud riigisisese avaliku arutelu raames, mis lõppes veidi aega enne teatise esitamist, oli teatisele eelnenud mis tahes teabevahetus, mis Ühendkuningriigi ja komisjoni vahel võis olla, igal juhul täiesti asjassepuutumatu selle kindlaks tegemisel, kas komisjonil võis olla lõplikult teatatud meetme kohta kahtlusi. Mis puudutab Tempuse mainitud paradoksi, siis väidab komisjon, et vaidlustatud otsuse õiguspärasust tuleb hinnata selle teabe põhjal, mis oli kättesaadav hetkel, mil otsus tehti, ilma et oleks „psühholoogilise efekti" mõttes vaja arvesse võtta hiljem vastu võetud otsuseid. Igal juhul oli hilisema otsuse algatada võimsuse mehhanismide kohta sektori uuring teistes liikmesriikides peale Ühendkuningriigi, eesmärk „saada paremaid teadmisi nende mehhanismide olemasolu ja toimimise kohta". Ühendkuningriigi võimsusturu puhul olid sellised teadmised juba saadud pärast teatatud meetme individuaalset uurimist.

76 Ühendkuningriik omalt poolt väidab, et teatisele eelnenud arutelude kestus kahtlusi ei tekita.

77 ELTL artikli 108 lõike 3 kohaselt „informeeritakse komisjoni kõikidest plaanidest abi määramise või muutmise kohta piisavalt aegsasti“. Selline teatamiskohustus võimaldab komisjonil teostada eelkontrolli mis tahes abikavade üle. Nimelt nähtub määruse nr 659/1999 artikli 4 lõikest 1, et „[k]omisjon vaatab teatise läbi niipea, kui on selle kätte saanud“. Määruse nr 659/1999 artikli 4 lõige 5 täpsustab veel, et komisjonil „kahekuuline“ tähtaeg, mis „algab lõpliku teatise kättesaamisele järgnevast päevast“, et teha esialgse uurimise raames otsus ELTL artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatise kohta, et vajaduse korral algatada ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud ametlik uurimismenetlus, kui teatatud meetme puhul ilmneb kahtlusi selle kokkusobivuse osas siseturuga.

78 Selles osas tuleb meenutada, et komisjoni poolt esialgse uurimise raames käsitletud küsimuse ulatus ja asjaomase toimiku keerukus võivad anda tunnistust sellest, et kõnealuse menetluse raames mindi oluliselt kaugemale kui on tavaliselt vajalik ELTL artikli 108 lõike 3 alusel läbiviidava esmase uurimise käigus. See asjaolu kujutab endast aga kaudset tõendit sellest, et esinesid kahtlused määruse nr 659/1999 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses (vt 7. novembri 2012. aasta kohtuotsus CBI *vs.* komisjon, T-137/10, EU:T:2012:584, punkt 285 ja seal viidatud kohtupraktika).

79 Käesoleval juhul on selge, et teatatud meede on mahukas, keerukas ja uudne.

80 Esiteks, komisjon andis vaidlustatud otsuses loa rakendada mitmeaastast abikava kümne aasta jooksul (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 6 ja 162). Abikavaga hõlmatud summad olid eriti suured, jäädes vahemikku 0,9 ja 2,6 miljardit naelsterlingit aastas (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 7) ehk 8,1 ja 23,4 naelsterlingit kümneaastase perioodi jooksul, nagu komisjon seda ka kohtuistungil kinnitas. Seega vahemikus 2018–2019, mis oli esimene võimsusturuga kavandatud tarneaasta, andis Ühendkuningriik teada oma kavatsusest panna enampakkumisele koguvõimsust 53,3 gigavatti (GW).

81 Teiseks, nii abikava määratlus kui ka rakendamine on osutunud keerukaks. Kirjeldatud olukorrad õigustamaks selle olemasolu on arvukad ja põhinevad tõenäosustel (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 79–82). Selle rakendamise eeskirjade kohaselt on hõlmatud mitmed ettevõtjate kategooriad, mis võivad varieeruda ühest kategooriast teise ja mis eeldavad teatavate abikõlblikkuse kriteeriumidele vastamist (vaidlustatud otsuse põhjendused 15–27). Kirjeldatud on erinevaid enampakkumiste mehhanisme ja nende toimumise erinevaid etappe (vaidlustatud otsuse punktid 28–51). Meede võib kaasa tuua märkimisväärseid ja pikaajalisi tagajärgi, potentsiaalselt oluliselt kauem kui on lubatud kümneaastane periood, arvestades, et kõikidel iga-aastastel T-4 enampakkumistel võimaldab see teatud võimsuse tarnijatel sõlmida leping kuni viieteistkümneks aastaks (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 57). Eelkõige puudutavad need tagajärjed nii otseselt kui kaudselt – ja pikemas perspektiivis – olemasolevaid ja uusi tootjaid, samuti tarbimise juhtimise ettevõtjaid.

82 Kolmandaks, nagu väidab Tempus ja nagu märkis komisjoni konkurentsivõime eest vastutav asepresident, on tegemist esimese korraga, mil komisjon hindab võimsusturgu suunistest lähtudes. Kõnealune meede on seega uudne ka selles osas, mis puudutab selle eesmärki ja tagajärgi tulevikus.

83 Lisaks võib märkida, et nii võimsusturgudega seotud sektori uuringu algatamine, kui ka teatud juhtudel ja igale juhtumile omastel põhjustel sellele järgneva ametliku uurimismenetluse algatamine, puudutavad teiste liikmesriikide kavandatavaid võimsusturgusid – millele viitas ka Tempus ainsa eesmärgiga rõhutada nende küsimuste keerukust ja uudsust, millega komisjonil tuli käesolevas asjas tegeleda. Kuid kuna sellised sündmused toimusid kõik pärast seda, kui komisjon oli vastu võtnud vaidlusaluse otsuse, ei saa need mõjutada vaidlustatud otsuse õiguspärasuse kohta Üldkohtu antavat hinnangut.

84 Antud juhul ilmneb siiski, et komisjon leidis 23. juulil 2014 pärast ühekuulist esialgset uurimist, et Ühendkuningriigi poolt 23. juunil 2014 teatatud meede ei tekitanud mingeid kahtlusi selle kokkusobivuses siseturuga ning sellega seoses võis ta teha vastuväidete esitamata jätmise otsuse. Selle menetluse vältel ei palutud erinevatel võimsuste pakkujatel esitada märkusi, kuna komisjon ei pidanud seda vajalikuks.

85 Erinevalt sellest, mida väidab komisjon, ei võimalda asjaolu – lähtudes käesoleva juhtumi asjaoludest – et esialgne menetlus kestis kõigest 1 kuu, ikkagi asuda seisukohale, et tegemist oli kaudse tõendiga, mis kinnitab kahtluste puudumist kõnealuse meetme esmakordse uurimise lõpus. Nagu märgib Tempus, tuleb lisaks arvesse võtta Ühendkuningriigi ja komisjoni vaheliste kontaktide kestust ja sisu enne meetmest teavitamist. Olgugi et sellised kontaktid ei ole tundmatud, vaid pigem komisjoni poolt soovitatavad, olid neil antud juhtumi puhul teatavad tunnusjooned, mis rõhutasid kõnealuse meetme keerukust ja uudsust.

86 Sissejuhatuseks tuleb meenutada, et eelteavitamise etapp, mis tuleneb komisjoni omandatud kogemusest riigiabi kontrollimenetluste teostamisel, on sõnastatud parimate tavade juhendis riigiabi kontrollimenetluste teostamiseks, mille komisjon võttis vastu 16. juunil 2009 (ELT 2009, C 136, lk 13; edaspidi „parimate tavade juhend“). Isegi kui sellega ei muudeta EL toimimise lepingus sätestatud kohustusi ega riigiabiga seotud menetlusi reguleerivaid määrusi/eeskirju, nagu on täpsustatud parimate tavade juhendi punktis 8, võimaldab parimate tavade juhend täpsustada selliste mitteametlike kontaktide kestust ja üksikasjalikke korda.

87 Nii on parimate tavade juhendi punktis 10 märgitud, et teatise esitamisele eelnevad kontaktid annavad komisjoni talitustele ja teatist esitavale liikmesriigile võimaluse enne teatise esitamist mitteametlikult arutada kavandatava projekti õiguslikke ja majanduslikke aspekte ning seega parandada teatiste kvaliteeti ja täielikkust. Antud etapp toob seega kaasa teatiste kiirema käsitlemise pärast nende ametlikku komisjonile esitamist.

88 Nagu parimate tavade juhendis on märgitud, on teatise esitamisele eelnevate kontaktide eesmärk lihtsustada kavandatavast projektist teavitamist, et võimaldada komisjonil optimaalselt teostada alates teatise saamisest esialgset läbivaatamist. Määruse nr 659/1999 artikli 2 lõike 2 kohaselt annab kõnealune liikmesriik teatises kogu vajaliku teabe, et komisjon saaks teha otsuse vastavalt selle määruse artiklitele 4 (otsused teatise esialgse uurimise kohta) ja 7 (otsused ametliku uurimismenetluse lõpetamiseks).

89 Teatise esitamisele eelnevate kontaktide peamine eesmärk on seega vähendada ohtu, et teatist võiks pidada mittetäielikuks, mis seetõttu lükkaks teatatud projekti uurimismenetlust edasi. Vastavalt määruse nr 659/1999 artikli 5 lõikele 1 võib komisjon, kui ta leiab, et esitatud teave ei ole täielik, paluda esitada kogu vajaliku lisateabe, mida tal on vaja esialgse läbivaatamise etapis.

90 Seevastu teatise esitamisele eelnevate kontaktide etapi eesmärk ei ole, eelkõige siis, kui tegemist on eriti uudse või keeruka juhtumiga, hinnata teatatud meetme kokkusobivust siseturuga. Komisjon märgib muu hulgas parimate tavade juhendi punktis 16, et sellistel juhtudel ei anna komisjoni talitused üldjuhul asjaomasele liikmesriigile teatise esitamisele eelneva etapi lõpuks „mitteametlikku eelhinnangut“ teatise projekti täielikkuse ja esmapilgul kavandatava projekti kokkusobivuse kohta siseturuga. Igal juhul ei saa komisjoni poolt sellist suunist mitteametlike ja teatisele eelnenud kontaktide näol pidada ametlikuks seisukohaks, mis võetakse teatise läbivaaamisel.

91 Nagu määruse nr 659/1999 artikli 4 lõikes 1 on märgitud, vaatab komisjon teatise läbi niipea, kui on selle kätte saanud. Kohaldatavatest eeskirjadest lähtudes ei saa seega varasemat väidet kavandatava teatise projekti enam või vähem täielikkuse kohta samastada EL toimimise lepingus ja määruses nr 659/1999 sätestatud riigiabi kontrollimenetluste raames antava hinnanguga. Komisjon ei tohiks segi

ajada teatise ettevalmistavat etappi, mis vajaduse korral toimub kõigepealt, selle esialgse läbivaatamise etapiga, mis seejärel läheb vajaduse korral üle ametlikuks uurimiseks, kui osutub vajalikuks koguda kogu vajaminevat teavet, et hinnata abi kokkusobivust ja saada selleks huvitatud isikutelt märkusi.

92 Sellega seoses nähtub teatisest esmalt, et teatise esitamisele eelnev etapp, mis hõlmab teatamiseelseid kontakte komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vahel, kestis oluliselt kauem kui kaks kuud, mille näeb üldjuhul ette parimate tavade juhend.

93 Ühendkuningriigi ettevalmistused võimsusturu loomiseks algasid juba 2010. aastal. Alates 2012. aasta detsembrist, s.o umbes 18 kuud enne, kui komisjon teostas määruse nr 659/1999 artikli 4 kohaselt teatise esialgse läbivaatamise, teavitas Ühendkuningriik komisjoni kavandatava meetme sisust.

94 Komisjon saatis mitteametlike kontaktide raames Ühendkuningriigile selle meetme kohta rea küsimusi, millele viimane vastas juulis 2013.

95 Teatisest nähtub lisaks, et 25. märtsil 2014 saatis komisjon Ühendkuningriigile teise rea küsimusi. Oma 47 küsimuses palus komisjon muu hulgas Ühendkuningriigil esitada teavet selle kohta, milline oli võrkudevahelise ühenduse roll, tarbimise juhtimise võimalus võimsusturul osaleda, samuti tootjatele pakutavate lepingute erineva kestuse kohta. Näiteks küsimuses 32 palus komisjon Ühendkuningriigil selgitada, kas tarbimise juhtimise ettevõtjatel lubatakse osaleda võimsusturul ja kuidas neid koheldakse. Samuti soovis komisjon küsimuses 33 teada, millises ulatuses võetakse arvesse võrkudesse ühendatud võimsust. Ühendkuningriik vastas nendele küsimustele 31. märtsil 2014 ja edastas komisjonile kavandatava meetme uuendatud versiooni.

96 17. juunil 2014, nagu nähtub Ühendkuningriigi 27. juuni 2014. aasta kirjast, mille komisjoni esitas Üldkohtule, teatas komisjon Ühendkuningriigile, et „pärast eelhinnangut“ – mille ta andis väljaspool määruse nr 659/1999 artiklis 4 ette nähtud ametlikku raamistikku, kuivõrd esialgne läbivaatamine algab alles teatise saamisest – asus ta seisukohale, et suuniseid silmas pidades on võimsusturg esmapilgul ELTL artikli 107 lõike 3 punktiga c kooskõlas.

97 Komisjon saatis 17. juunil 2014 Ühendkuningriigile kolmanda rea küsimusi, mis puudutasid ennekõike kavandatava meetme ergutavat mõju, selle proportsionaalsust ning võimalikku diskrimineerimist võimsuse tarnijate vahel. Ühendkuningriik vastas nendele küsimustele otse teatises, eelkõige sellele lisatud H lisas ja esitas vastuste kokkuvõtte eespool mainitud 27. juuni 2014. aasta kirjas

98 Ent vastavalt suunistele (vt eelkõige jaotised 3.9.4, 3.9.5 ja 3.9.6) tuleb märkida, et küsimused ergutava mõju, proportsionaalsuse ja võimalike diskrimineerimiste kohta kujutavad endas elemente, mida tuleb tingimata hinnata tootmisvõimsuste piisavuse huvides ette nähtud abimeetme – nagu on kõnealune meede – kokkusobivuse uurimise raames. Teisisõnu, erinevalt suunistes ette nähtust ja olgugi et selline „mitteametlik eelhinnang“, mis ei ole siduv, ei ole parimate tavade juhendi punktis 16 eriti uudsete ja keerukate juhtude puhul ette nähtud, leidis komisjon juba tolles etapis, isegi enne määruse nr 659/1999 kohast esialgset uurimist, et esmapilgul oli kavandatav meede kohaldatavate eeskirjadega kooskõlas, hoolimata sellest, et ta pidas samal ajal vajalikuks küsida teavet uurimise võtmeküsimuste kohta.

99 Teiseks, paralleelselt eespool nimetatud aruteludega, mis toimusid Ühendkuningriigi ja komisjoni vahel, korraldas Ühendkuningriik 10. oktoobrist kuni 24. detsembrini 2013 kavandatava turuga seoses riigisisese avaliku arutelu. Nimetatud arutelu ei puudutanud siiski küsimust, kas see meede on kokkusobiv riigiabi valdkonnas kohaldatavate eeskirjadega. Arutelus puudutati üksnes põgusalt vajadust saada enne kavandatava meetme rakendamist komisjonilt luba.

100 Selles osas ei saa nõustuda, nagu aeg-ajalt annavad mõista Ühendkuningriigi ja komisjoni esitatud argumendid, sellega, et niisugust avalikku arutelu võib samastada menetlusega, mis võimaldab huvitatud pooltel esitada oma märkusi, nagu see oleks olnud siis, kui komisjon oleks algatanud

ametliku uurimismenetluse. Nimelt ei saa riigiabi kontrollimise menetluste raames asjaomane liikmesriik, kes on abi andja, asendada komisjoni, kes peab asutamislepingu kaitsjana ja vastavalt ELTL artiklile 108 analüüsima kõiki projekte, millega kavatsetakse abi anda. See on komisjoni mitte liikmesriigi ülesanne vajaduse korral ja selleks ette nähtud menetluse raame koguda kogu teavet, mida tal on vaja, et hinnata abi kokkusobivust. Samamoodi on komisjoni ja mitte abi andva liikmesriigi huvides, et huvitatud isikud peavad esitama oma märkusi, kui nad leiavad, et see on vajalik, et võimaldada komisjonil kõikide talle teadaolevate asjaolude põhjal jõuda otsuseni abi kokkusobivuse kohta.

101 Kolmandaks, isegi kui komisjon leiab, et ta ei ole saanud kaebusi (vt eespool punkt 75), nähtub teatisest ja vaidlustatud otsusest, et lähtudes neile sekkumise hetkel teadaolevast teabest soovis komisjonile abi kokkusobivuse kohta esitada otse ja spontaanselt oma märkusi kolme liiki ettevõtjaid.

102 Niisiis sai komisjon 30. mail ja 26. juunil 2014 märkusi tasakaalustavate teenuste osutajalt, kes väidab, et abi on suunistega kokkusobimatu (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 96 ja 97).

103 Lisaks sai komisjon 9. juunil 2014 märkusi UK Demand Response Associationilt (Ühendkuningriigi tarbimise juhtimise assotsiatsioon, edaspidi „UKDRA“), kes samuti väitis, et kavandatav meede on suunistega vastuolus. UKDRA viitas eelkõige tarbimise juhtimise ettevõtjatega sõlmitud lepingute ja tootjatega sõlmitud lepingute erinevale pikkusele, ülemineku enampakkumistel osalemise ja kestvatel enampakkumistel samaaegse osalemise välistamisele, võimsusturu kulude katmisele meetodile ning elektrienergia ülekande- ja jaotuskadudele tarbimise juhtimise mõju arvestamata jätmisele. UKDRA märkis lisaks, et alates Ühendkuningriigis korraldatud avalikust arutelust tehti kavandatavasse projekti sisulisi muudatusi eelkõige selleks, et toetada elektrienergia tootmist fossiilkütustest (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 101 ja 102).

104 Lõpuks, 25. juunil ja 3. juulil 2014 sai komisjon kirju ettevõtjalt, kes oli ostnud olemasolevad elektrijaamad. See ettevõtja väitis, et olemasolevate elektrijaamade ja uute elektrijaamade erinev käsitlemine – kuivõrd esimestel erinevalt teistest on võimalik sõlmida lepingud vaid üheks aastaks – ei ole liidu õigusega kooskõlas (vaidlustatud otsuse põhjendused 98–100).

105 Ühendkuningriigi märkused vastuseks eelnimetatud kirjadele esitati komisjonile teatise lisas I. Ühendkuningriik märkis selle kohta, et ta vastas kahes „kaebuses“ esitatud väidetele, mille komisjon lisas kolmandale reale küsimustele, mis esitati 17. juunil 2014 (saadetud 30. mail 2014 ja 9. juunil 2014), samuti väidetele, mis esitati teise „kaebuse“ raames, mille Ühendkuningriigi sõnul saadab lähiajal komisjonile ettevõtja, kes on omandanud olemasolevad elektrijaamad (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 103–107 pealkirja all „Ühendkuningriigi märkused“). Lisaks, esiteks edastas Ühendkuningriik 28. juunil 2014 saadetud kirjaga komisjonile lisaks lepingute pikkuse, salvestusvõrgu juhtimise ja tuumaelektriga seotud asjaolude hulgas tabeli, milles oli kokku võetud võimsuse tarnijate erineva kohtlemise viisid, ja teiseks meenutas, et „iga kaebuse kohta sisaldab teatis täiendavat teavet, peamiselt lisas I“.

106 Kõigest eelnevast nähtub, et teatise esitamisele eelnev etapp oli märgatavalt pikem kui parimate tavade juhendis selleks üldjuhul ette nähtud kahekuuline periood.

107 Lisaks on selge, et kavandatav meede mitte üksnes tekitas kohe alguses mitmeid raskusi, millele komisjon viitas teatisele eelnenud etapis, vaid jätkas selliste raskuste tekitamist ka selle etapi lõpus. Nimelt küsis komisjon rohkem kui üks aasta pärast ametlikke kontakte Ühendkuningriigilt võrkudevahelise ühenduse rolli, tarbimise juhtimise staatuse ja tootjate erineva kohtlemise kohta. Samuti palus komisjon mitteametliku menetluse lõpus Ühendkuningriigilt täpsustusi mitmete suunistes välja toodud punktide kohta, mis moodustasid peagi jõustuva kavandatava meetme uurimisraamistiku.

108 Kuigi komisjon oli valmis alustama teatise esialgset uurimist ja kolme liiki ettevõtjad olid sekkunud, esitades talle omalt poolt kahtlused kavandatava meetme kokkusobivuse kohta, leidis ta siiski menetluse praeguses etapis, et tal puuduvad kahtlused ning seetõttu ei ole tal vaja taotleda huvitatud isikutelt märkusi teatises Ühendkuningriigi tehtavate erinevate valikute kohta.

109 Neil asjaoludel ei võimalda teatisele eelnenud etapi kestus ja asjaolud, mis annavad tunnistust raskustest, mille tekitas vajadus koguda asjakohast teavet, et võimaldada komisjonil analüüsida abikava kohta esitatud teatist EL toimimise lepingu, määruse nr 659/1999 ja suuniste asjakohastest sätetest lähtudes, nagu ka selle abikava kohta kolme erineva ettevõtja esitatud märkuste paljusus, asuda seisukohale, et esialgse uurimismenetluse lühike kestus tõendab, et puuduvad kahtlused nimetatud abi kokkusobivuse kohta siseturuga, vaid vastupidi, need tõenäoliselt kujutavad endast tõendit selliste kahtluste olemasolu kohta.

110 Lisaks ei nähtu toimikust, et teatise üks kuu kestva läbivaatamise ajal uuris komisjon eraldi tarbimise juhtimise rolli võimsusturul. Ainus dokument, mille komisjoni selle kohta Üldkohtule saatis, on Ühendkuningriigi 28. juuni 2014. aasta kiri (vt eespool punkt 105). Nimetatud kirjas esitas Ühendkuningriik tabeli kujul kokkuvõtte võimsuse tarnijate erineva kohtlemise kohta vastuseks sellekohastele kahtlustele, mida väljendas kõige tõenäolisemalt ettevõtja, kes omandas olemasolevad elektrijaamad. Vaidlustatud otsus ei viita ametlikult sellele kirjale ega võimalda järeldada, et komisjon käsitles pärast nimetatud tabeli või teiste selles kirjas sisalduvate andmete kättesaamist nende sisu seoses tarbimise juhtimise rolliga võimsusturul uuesti Ühendkuningriigi või teiste huvitatud isikute seisukohalt. Igal juhul on selles tabelis kokku võetud üksnes erinevused, mis esinevad teatises esitatud võimsusturul kolme liiki ettevõtjate vahel, kelleks on esiteks olemasolevad ja renoveeritavad elektrijaamad, teiseks uued elektrijaamad ja kolmandaks tarbimise juhtimise ettevõtjad. See dokument ei sisalda andmeid, mis võimaldaksid tuvastada, kas komisjon andis autonoomse hinnangu suunistes määratletud kriteeriumidele (vt selle kohta punkt 117 ja järgnevad).

111 Kokkuvõttes, mis puudutab liikmesriigi ja komisjoni vahelisi arutelusid ning vaidlustatud otsuse vastuvõtmisega seonduvaid asjaolusid, siis tuleneb kõigest eeltoodust, et teatatud meede on mahukas, keerukas ja uudse ning põhjustas pika teatisele eelnenud etapi, mille raames esitas komisjon Ühendkuningriigile mitmeid küsimusi, et saada vajaminevaid selgitusi, eelkõige selles osas, mis puudutab selle meetme hindamist suunistest lähtuvalt. Lisaks nähtub eelnevast, et erinevad sellest meetmest kasu saavad ettevõtjad olid meetme vaidlustanud kolmes aspektis.

112 Samamoodi ei nähtu toimikust nagu oleks komisjon neil asjaoludel viinud esialgse läbivaatamise ajal läbi eraldi uurimise teabe osas, mille Ühendkuningriik talle edastas tarbimise juhtimise rolli kohta võimsusturul.

113 Ent võttes arvesse kõnealuse abikava tunnuseid ja teatisele eelnenud etapi eripärasid, ei olnud komisjon olukorras, kus ta oleks saanud tugineda pelgalt teabele, mille esitas asjaomane liikmesriik, ilma et ta oleks ise andnud hinnangu, selleks et analüüsida, ning vajaduse korral küsida hindamise tarvis asjakohast teavet huvitatud isikutelt (vt eespool punkt 69).

114 Kuna komisjon ei esitanud sellise analüüsi läbiviimise kohta tõendeid, võib seega järeldada, et käesolevas asjas komisjon üksnes palus ja reprodutseeris neid tõendeid, mida asjaomane liikmesriik oli talle esitanud, enda analüüsi tegemata.

115 Sellistest asjaoludest, nagu väidab hageja, tegelikult piisab tuvastamaks, et teatatud meetme siseturuga kokkusobivuse kohta esineb kahtlusi.

116 Seega tuleb analüüsida, kas vaidlustatud otsuse sisuga seotud teave, võttes arvesse käesolevas asjas Tempuse sellekohaseid märkusi, võib samuti olla tõendiks, mis näitab, et komisjonil oleks pidanud teatatud meetme esialgse uurimise lõpus tekkima kahtlused.

d) Komisjoni hinnang tarbimise juhtimise rolli kohta võimsusturul esialgse läbivaatamise etapis ja lähtudes olemasolevatest tõenditest

117 Tempus väidab, et komisjon ei hinnanud õigesti tarbimise juhtimise rolli võimsusturul eelkõige suunistest lähtudes, mille eesmärk on „lihtsustada“ või „soodustada“ tarbimise juhtimist. Ta viitab ka komisjoni dokumentidele, mis annavad tunnistust vajadusest tunnustada tarbijate „võimalikku osalemist süsteemis“, selleks et vältida „kasutuid investeeringuid tootmisse“. Niisiis, selle asemel, et pelgalt heaks kiita Ühendkuningriigi seisukohta, mille kohaselt „esimese enampakkumise korraldamine 2014. aastal on oluline selleks, et saada teavet tarbimise juhtimise ja selle potentsiaali kohta“ ja ülemineku enampakkumised peaksid olema piisavad (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 122), oleks komisjoni pidanud nõudma või ise andma sobiva hinnangu tarbimise juhtimise potentsiaalile. Selle analüüsi tagajärjel oleks alates esimestest T-4 enampakkumisest vähendatud kättesaadava „tootmisvõimsuse kogust“ ja ära hoitud riigi ressursside raiskamine, mis on tarbijale kahjulik. Tarbimise juhtimise ettevõtjate osalemine T-1 enampakkumistel ei võimalda seda olukorda tasakaalustada vähese võimsuse tõttu, mis on reserveeritud neile enampakkumistele ja Ühendkuningriigi kohustuse tõttu vähendada võimalusel „võimsuse kogust, mida hankida enampakkumistel, mis on üks aasta enne planeeritud 2017. aastat. Neil asjaoludel saab fossiilkütustel põhinev tootmine kohe algusest peale kasu „lukust“, ähvardades aastaid blokeerida võimsust, mida oleks saanud nõudluse poolelt pakkuda.

118 Lisaks, muid meetmeid, millele komisjon kostja vastuses viitab, ei saa abikavade raames samastada tarbimise juhtimise toetusmeetmetega või selliste meetmetega, mis on spetsiaalselt välja töötatud võimsuse piisavusega seotud probleemi lahendamiseks. Samuti, erinevalt sellest, mida väidab komisjon kostja vastuses, ei ole tarbimise juhtimise ettevõtjatele kestvatel enampakkumistel osalemiseks kehtestatud sisenemise künnis 2MW madal, nagu selgitavad teiste süsteemide näited, nagu Pennsylvania Jersey Maryland (PJM) võimsusturg ja New York Independent System Operator (NYISO), kus sisenemise künnis on 20 korda madalam ehk 100 kW.

119 Komisjon märgib, et tarbimise juhtimisest endast ei piisa, et ära hoida võimsuse puudujääke. Lisaks, Tempus ei ole tõendanud, et komisjon jättis nõuetekohaselt analüüsimata tarbimise juhtimise potentsiaalse rolli ning et selle tõttu oleks tal pidanud olema kahtlused, mis kohustavad algatama ametliku uurimismenetluse. Niisiis jättis Tempus viitamata tarbimise juhtimise üldistele toetusmeetmetele, mida Ühendkuningriik rakendas võimsusturust sõltumatult. Samuti ei võtnud Tempus arvesse Ühendkuningriigi võimsusturu iseloomulikke tunnusjooni, mis on mõeldud tarbimise juhtimise edendamiseks, nagu „madal 2 MW künnis“, mis on nõutav kestvatel enampakkumistel osalemiseks, ja nende ettevõtjate koondumise üksikasjalikke eeskirju, kelle CMU jääb allapoole seda künnist. Lõpuks väidab komisjon, et tarbimise juhtimist ei jäeta T-4 enampakkumistelt kõrvale ja tarbimise juhtimise ettevõtjad võivad sõlmida lepingud sama pikaks ajaks nagu olemasolevad tootjad. Võimsuse „lukustamise“ oht on viidud miinimumini ja võimaliku allesjäänud ohtu kaaluvad üles uute investeeringute stimuleerimise positiivsed mõjud lahendamaks võimsuse piisavusega seotud probleeme.

120 Ühendkuningriik leiab, et Tempuse etteheite kohaselt oleks ta pidanud tegema rohkem, et edendada ja lihtsustada tarbimise juhtimist, ilma et ta oleks tuvastanud, et võimsusturu kokkusobivuse kohta siseturuga esines kahtlusi. Tarbimise juhtimisest endast väidetavalt ei piisa, et tagada varustuskindlus. Seega, kuigi on oluline, et tarbimise juhtimise ettevõtjad saaksid täieõiguslikult osaleda võimsusturul, ei ole see spetsiaalselt kujundatud nende ettevõtjate soodustamiseks. Ühendkuningriik vaidleb vastu asjaolule, et võimsuse lepingute sõlmimine olemasolevate või uute tootjatega on ressursside raiskamine, võttes arvesse nende lepingute tähtsust varustuskindluse tagamise eesmärgi saavutamiseks.

1) Tootmise ja tarbimise juhtimise võrdväärsus ja huvid

121 Üldkohtule 5. mail 2017 esitatud kirjalikele küsimustele antud vastustest nähtub, et komisjon möönis, et eelkõige suuniste punkti 232 alapunkti a rakendamise huvides võivad nii tootjate pakutav võimsus kui tarbimise juhtimise ettevõtjate pakutav võimsus aidata kaasa Ühendkuningriigi tuvastatud võimsuse piisavuse probleemi lahendamiseks. Komisjon märkis selle kohta esitatud küsimusele antud vastuses, et „põhimõtteliselt võivad kahte liiki võimsused aidata oma tehniliste omaduste abil kaasa Ühendkuningriigi tuvastatud turupuudujääkide likvideerimisele“ (nende hulgas „*missing money*“ probleem, millele on viidatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 85).

122 Komisjon on Tempusega nõus ka selles osas, et tehnilise võrdväärsuse mõiste ei tähenda siiski samasust.

123 Komisjon teatas oma vastuses järgmist:

„Tuleb siiski märkida, et mõlemat liiki võimsusel on neile omased suutlikkused ja eelised. (Uued) tootmisvõimsused (eelkõige taastuvenergia) on vajalikud elektrienergia võrgusüsteemi viimiseks, samas kui tippkoormuse vähendamine ja nihutamine tippkoormuse perioodil tarbimise juhtimise kaudu võib vähendada vajadust tootmisvõimsuse järele, mis on vajalik üksnes teatud piiratud tundidel aastas (ja selleks uute tootmisvõimsuste konstrueerimine oleks liiga kallis).“

124 Tempus omalt poolt märkis selle kohta järgmist:

„[T]arbimise juhtimine on näidanud, et see võib ületada võimsuse ülekandmiseks minimaalseid tehnilisi nõudeid, eriti siis, kui seadusandjad võtavad omale piisavalt aega, et aru saada selle olemusest ja töötada välja reguleeriv raamistik, et parimal moel seda hõlbustada ja edendada. Tarbimise juhtimine ei ole sama mis tootmine ega peagi olema. „Samaväärsed tehnilised lahendused“ ei tähenda sama toimimisviisi, vaid üksnes tehnilist võimekust jõuda samade tulemusteni […]. Kindel ja usaldusväärne energiasüsteem eeldab erinevaid allikaid, millel on oma eelised. Lisaks sellele, et tarbimise juhtimine on paindlik ja kulutõhus võimsuse allikas, langetab see ka võrgukulude piiranguid, leevendades survet ülekande- ja jaotusvõrgu infrastruktuurile ja vähendades vajadust kallite infrastruktuuri täienduste järele, parandab võrgu usaldusväärsust, edendab tarka ja kaasavat tarbijaskonda, võimendab tarneturu uuendamist ja konkurentsi, parandab taastuvenergia vahelduva tootmise väärtust ja elujõulisust seeläbi, et sobitab tarnemustreid ilma et oleks vaja kahekordistada tootmist „*back up*“ fossiilkütuseid kasutavate elektrijaamade kaudu ning täidab laiemas plaanis unikaalset ja märkimisväärse rolli tarnekindluse tagamisel tarbijatele madalaima võimaliku kuluga.

125 Eelnevast nähtub, et kuigi tootmine ja tarbimise juhtimine võivad nii üks kui teine aidata kaasa Ühendkuningriigi tuvastatud tootmisvõimsuste piisavuse probleemi leevendamisel, esindab kumbki oma huvi. Tootmisvõimsused toidavad elektrivõrku, samal ajal kui tarbimise juhtimise võimsused võimaldavad tippkoormuse vähendamist ja nihutamist tipunõudluse perioodidel, vähendades seeläbi vajadust võimsust juurde toota, mis on vajalik üksnes piiratud arvul tundidel aastas, ning see hoiab ära uute tootmisvõimsuste konstrueerimise, mis neil asjaoludel oleks liiga kulukas.

126 Sellest tulenevalt on komisjoni ülesanne vastavalt suuniste punkti 232 alapunktile a tagada, et abikava oleks kujundatud nii, et nõudluse juhtimine saaks tootmise kõrval osaleda, kuna vastavad võimsused võimaldavad tõhusalt tegeleda tootmisvõimsuste piisavuse probleemiga.

127 Neil asjaoludel ja nagu nähtub suuniste punktist 226, peaksid abikavad olema asjaomastele ettevõtjatele avatud ning pakkuma neile piisavalt stiimuleid.

128 Käesoleva kohtuasja keskne küsimus ei ole seega mitte niivõrd see, kas tarbimise juhtimine võib täita rolli võimsusturu nõuetekohase toimimise tagamiseks, mis kahtlemata nii on, ega see, nagu väidavad komisjon ja Ühendkuningriik, kas sellega saab lühiajaliselt lahendada võimsuse piisavuse probleemi, mis ei ole Tempuse seisukoht. Võtmeküsimus on pigem see, kas rolli, mida nõudluse juhtimine võib täita, on piisavalt hinnatud suunistes määratletud põhimõtetest lähtudes.

129 Just eeltoodu põhjal tuleb analüüsida Tempuse väiteid, mille kohaselt andis komisjon loa kõnealuseks meetmeks ametlikku uurimismenetlust algatamata pärast ühekuulist esialgset läbivaatamist, mis on ette nähtud selleks, et võimaldada komisjonil koguda kogu teavet, mida tal võib vaja minna, et hinnata abi kokkusobivust ja võimaldada huvitatud pooltel esitada oma märkusi.

2) Tarbimise juhtimise positiivne roll

130 Nagu nähtub komisjoni 5. novembri 2013. aasta töödokumendist „Commission Staff Working Document, Generation Adequacy in the internal electricity market – guidance on public interventions“ (SWD(2013) 438 (final)), millele Ühendkuningriik viitas teatise punktis 219: „[v]õimsusmehhanismid peavad olema kujundatud selliselt, et täielikult oleks arvesse võetud tarbimise juhtimisele omaseid tunnuseid, selle asemel, et määratleda tooteid lähtudes eeldusest, et neid täidab uus tootmine“.

131 Sellest lähtudes märkis Ühendkuningriik teatise punktis 220, et „tarbimise juhtimisel o[li] potentsiaali pakkuda usaldusväärset võimsust ja kulutõhusamalt tagada varustuskindlus“. Samas punktis esitles Ühendkuningriik tarbimise juhtimist kui alternatiivi investeerimiseks tootmisvõimsustesse, mis tarbijate jaoks kujuneb vähem kulukaks. Selle liikmesriigi jaoks kujutab tarbimise juhtimise ulatuslikum väljatöötamine olulist etappi tõhusama elektrituru suunas, kus osalejad vastavad paremini hinnasignaalidele, vähendades nõudlust, kui elektrienergiat on vähe ja hinnad on kõrged, või tarbides elektrit siis, kui tootmine ületab nõudlust.

132 Lisaks märkis Ühendkuningriik teatise punktides 61 ja 188, et tarbimise juhtimise ettevõtjate osalemine võimsusturul on kasulik võimsusturu sisesele konkurentsile aga ka laiemalt kogu energiaturule.

133 Samuti rõhutab Ühendkuningriik teatises asjaolu, et mida suuremaks tarbimise juhtimine kasvab, seda väiksemaks jääb vajadus võimsusturu järele. Ühendkuningriik lisab, et võimsusturg kaotatakse ära siis, kui see ei ole enam vajalik, ning see peaks toimuma siis, kui tarbimise juhtimine järk-järgult edasi areneb (teatise punktid 7, 8, 45 ja 46).

134 See analüüs on sisuliselt sama nagu see, mille tõi Tempus välja hagiavalduses, kus ta märkis, et tarbimise juhtimise tehnoloogia võimaldab klientidel ajaliste piiranguteta vajadusi nihutada ja seeläbi hoiduda tippkoormuse perioodidest. Optimeeritud ja kiiresti reageeriv tarbimine asendab niisiis tavapärase tarbimise. Neil asjaoludel kujutab tarbimise juhtimine, mis võimaldab vähendada tipunõudlust või vähendada seda siis, kui tootmine on piiratud, endast alternatiivi eelkõige keskkonna seisukohast kõige kulukamale tootmisele.

135 Nii Ühendkuningriigi kui Tempuse väited näitavad tarbimise juhtimise tegelikku potentsiaali võimsusturul. Seega, mida kiiremini ja täpsemalt Ühendkuningriik seda konkreetset tegurit kombineeritud tehnoloogiates arvesse võtab, seda vähem tuleb tal tootmisvõimsusi kasutada, et lahendada tootmisvõimsuste piisavuse probleemi.

3) Olemasolevad tõendid, mis puudutavad tarbimise juhtimise potentsiaali

136 Tuleb märkida, et teatise B lisas „UK Checklist against the Commission Staff Working Document on Generation Adequacy in the internal electricity market – guidance on public interventions“ vastas Ühendkuningriik küsimusele, kas „tarbimise juhtimise potentsiaali ja selle realiseerumise realistlik kuupäev olid (võimsuse vajaduste) analüüsiga kaetud“, järgmiselt:

„Nõudluse juhtimine saab eeldatavalt kasu võimsusturul ja üleminekukorras osalemisest. […] National Grid hindab igal aastal hetkel olemasolevat tarbimise juhtimise mahtu ja hindab potentsiaalset tarbimise juhtimist, mis võib perioodi jooksul ilmneda – analüüsi raames, mis suunab enampakkumistel hangitava võimsuse kohta otsuse tegemist. Ühendriikides lubas PJM võimsusturg tarbimise juhtimisel tarnida ligikaudu 15 GW võimsust kümne aasta jooksul (see näitaja saavutati tabeli kohaselt 2015.–2016. tarneaastaks. Samas hõlmab PJM võimsusturg ligikaudu kolmekordselt Ühendkuningriigi turunõudlust. National Grid leiab, et tarbimise juhtimine võiks tarnida umbes 3 GW võimsust aastatel 2018–2019. Hinnangud tarbimise juhtimise arengute kohta on väga ebakindlad ja raskesti kättesaadavad. Siiski toetab üleminekukord selle sektori arenguid ja soodustab tarbimise juhtimise suuremat osalemist peamisel võimsusturul.

137 Ühendkuningriik viitas teatise punktis 221 ka Ühendriikides täheldatud tulemustele, leides, et „Ühendriikidest saadud andmed tõendavad, et võimsusturud tsentraliseeritud enampakkumistega on osutunud äärmiselt edukaks tarbimise juhtimise edendamiseks“. Nimelt nähtub teatises Ühendkuningriigi esitatud graafikust, et alates 2012–2013 aastast oli tarbimise juhtimise pakutud võimsus PJM iga-aastastel võimsusturu enampakkumistel suurem kui 5 GW ja jõudis 2015.–2016. aastal sõlmitud lepingute puhul 15 GWni.

138 Lisaks, olles saanud küsimusi erineva kättesaadava teabe kohta seoses tarbimise juhtimise potentsiaali hindamisega, juhtis Tempus tähelepanu Sustainability Firsti poolt septembris 2012 ja jaanuaris 2014 koostatud aruannetele, mille tellisid elektrituru suurtarbijad, nende hulgas National Grid, ning märkis, et nende aruannete kohaselt võis tänu tööstussektori klientidele käesoleval hetkel kohandada 4–5 GW tarbimise juhtimise tarnitud võimsust. Tempus esitas ka muid andmeid, mis põhinevad Element Energy – De Montfort University Leicesteri 2012. aasta juulikuu aruandel pealkirjaga „Demand side response in the non-domestic sector“, millest nähtub, et suurusjärgus 1,2 GW – 4,4 GW võis üle kanda 2012. aasta talvel tippkoormuse päevale mittetööstuslikest ja mitteeluruumidest mõeldud hoonetest. Tempuse jaoks tähendas see, et vähemalt 5 GW tarbimise juhtimise tarnitud võimsusest või isegi enam oleks võinud olla kättesaadav ja võimsusturul arvesse võetud.

139 Lõpuks nähtub vaidlustatud otsusest, et ajal, mil komisjon tegi otsuse teatatud abikava kohta, oli ta teadlik ekspertide rühma (edaspidi „PTE“), kellele Ühendkuningriigi ametiasutused olid teinud ülesandeks uurida National Gridi soovitusi seoses võimsusturul detsembris 2014 enampakkumisele pandava võimsusega, aruandest, mille Ühendkuningriigi energeetika- ja kliimamuutuste ministeerium (DECC) avaldas 30. juunil 2014. Lisaks osundas komisjon PTE aruande lõppjäreldustele vaidlustatud otsuse põhjenduses 120.

140 Selle aruande kohaselt, mis näitab tehniliste ekspertide tööd alates 2014. aasta veebruarist, oleks võinud perioodiks 2018–2019 peatse esimese T-4 enampakkumise rakendamise kohta 2014. aasta detsembris teha mitmeid märkusi.

141 Esiteks märgib PTE – andes seisukoha National Gridi hinnangute analüüsimiseks oma aruande punktis 19 muu hulgas selleks, et meelde tuletada, kui kasulik võib olla teistelt võimsusturgudelt, eriti PJM võimsusturult omandatud kogemus praktikas tarbimise juhtimise integreerimiseks – järgmist:

„Ekspertide rühm on tuginenud ka oma liikmete kogemustele teistel turgudel, mis sisaldavad võimsuse tagamise mehhanismi, nagu PJMi ja New Englandi turud, samuti kogemustele teistes võtmetähtsusega valdkondades, kus võimsuse ostmise vajadus arvestab nõudlust. Eksperdid on jõudnud suhtelisele

veendumusele asjaolu tõttu, et DECC tugines PJMi kogemusele, kuid on endiselt mures tõendite puudumise pärast nõudluse potentsiaalse panuse kohta, eelkõige selle kohta, millises ulatuses integreeritud tootmine võib muutuda kättesaadavaks pärast teatavat vastavusse viimist ja koondumist ja millises ulatuses (soojuse ja elektrienergia koostootmine) võib varustada täiendava elektrienergiaga süsteemi, mille tase ületab tema enda nõudluse koormusperioodil.“

142 Teiseks, analüüsides seda, milline võib olla võimsusturul tarbimise juhtimise panus, märgib PTE aruande punktides 96–106 järgmist:

„96. Mõiste „jaotatud energiaallikad“ (DER) on mõiste, mida me eelistame, kui kõne all on panus, mis võidakse anda selleks, et hallata olukordi, kus ülekandesüsteemi ühendatud tootjad ei suuda elektrienergia nõudlusele vastata. Me eelistame seda mõistet tavapäraselt kasutatavale „tarbimise juhtimise“ mõistele, mis näib lähtuvat eelarvamusest, et ainus (või peamine) nõudluse panus on selle ajutine vähendamine. Ent mõiste „DER“ viitab kogu instrumentide skaalale – välja arvatud uute elektrijaamade ehitus –, mis võivad aidata kaasa võimsuse probleemile vajaliku lahenduse leidmisele. Kiiresti on vaja hakata koguma kogu teavet selles valdkonnas, et valgustada tulevasi otsuseid, eriti kuna puudub keskne asutus, mis uuriks kogu elektrienergia süsteemi. Need instrumendid on: a) koormuse vahetu reguleerimine, b) integreeritud tootmine, c) asendustootmine, d) tarbimise juhtimine, f) energiatõhusus, f) kütuse asendamine (näiteks gaasi põletamine elektri asemel), g) katkestatavad koormused, h) tarbimise juhtimise integreeritud projekt (näiteks pargitud elektriautode akude kasutamine reservelektrina), i) koormuse nihutamine, j) nutikas mõõtmine, k) elektrifaktori korrigeerimine.

„97. Selleks, et hinnata, mida modelleeritakse, on oluline mõista, et kandidaatide nimekiri, kes võiksid nõudluse pinnalt võimsust pakkuda, on küllalt pikk. Samuti on oluline märkida, et nende allikate vahel on kvalitatiivsed erinevused.

„98. Näiteks koormuse asendamine võib seisneda selles, et kasutajat, kes tarbib elektrit külmkapi jaoks, innustatakse vähendama nõudlust mõne tunni vältel ja tuginema kahju ennetamiseks soojusinertsile. Selline kasutaja võib vabalt olla osaline (näiteks) kaheks aastaks sõlmitud tarnelepingus, mille tingimused lepitakse igal aastal või iga kahe aasta tagant uuesti kokku; sellisel juhul on see tarbija tundlik lühiajaliste enampakkumiste signaalide suhtes.

„99. Lisaks võib teise potentsiaalse instrumendina kõne ala tulla hoonetesse koostootmisjaama või energia juhtimise süsteemi sisseseadmine, et optimeerida tarbimise juhtimist, kuid rahastuse saamiseks on sellisel juhul nõutav pikaajalise lepinguga seotud kindlustunne. Põhiküsimus seisneb selles, et tarbimise juhtimise hindamiseks on vaja määrata kindlaks potentsiaalsed instrumendid, mis vastavad tõenäoliselt võimsusturu signaalidele ja need instrumendid, mis neile ei vasta, kuna stiimulid ei vasta nende vajadustele.

„100. Märgime, et DECCi meetodid määramaks kindlaks see tase, millisel DSR võimsusele kaasa aitas, on täielikult kooskõlas lähenemisviisiga, mille oli võtnud New England ja PJM (välja arvatud mõju kahjumile). Niisuguses ulatuses tekitab see võimaluse kinnitada eeldusi, võrreldes ja eristades neid süsteeme.

„101. Vestlustel DECCi ja N[ational] G[ridi]ga saime teada, et tarbimise juhtimist ei mõisteta veel sama hästi nagu traditsioonilist tootmist. See ei ole kriitika, kuna see ei ole olnud osa N[ational] G[ridi] rollist, kuna viimane on selgelt eraldatud jaotusvõrguettevõtjatest ja elektrienergia tegevusloaga tarnijatest ja isikutest, kellel on samal ajal esiteks põhjalik ja üksikasjalik ülevaade nõudlusega seotud andmetest ja teiseks motivatsioon neid andmeid koguda. Näiteks vastused küsimustele, nagu „milline on keskmiselt CHP kättesaadavus elektrisüsteemi koormuse korral“, ei ole teada, isegi kui aasta keskmised on.

„102. Kõikidel neil põhjustel mõistame suurepäraselt, et N[ational] G[rid] ei olnud võimeline analüüsima tarbimise juhtimist sama põhjalikkusega ja kvaliteetselt nagu see siiani iseloomustas suurt osa tema tegevusest. Sellegipoolest tähendab see, et on vaja kiiresti luua süsteemne protsess, mis võimaldab tagada, et tarbimise juhtimisest pärit vahendeid ei raisataks ning et uued tootmisvõimsused ei ole need, mis ületavad nende vahendite väärkasutamisest põhjustatud tühimikku.

[…]

„104. Kuigi ekspertide rühm ei väida end teadvat kõiki vahendeid, mis on tänu tarbimise juhtimisele potentsiaalselt kättesaadavad, on ta arvamusel, et saadava võimsuse osas põhineb praegune struktuur suhteliselt konservatiivsetel eeldustel. Sellega seoses tuleb märkida, et võimsuse tagamise mehhanism on mõnede käitumiste, meetodite ja tehnoloogiate suhtes palju asjakohasem kui teiste suhtes.

„105. Seega, isegi kui rahvusvahelised kogemused DERi valdkonnas, eelkõige USAs, mille kohta on ekspertide rühm väljastanud andmed, mis näitavad, et DERidel on potentsiaali aidata võimsusturgudele märkimisväärselt ja kasulikult kaasa (mis tõi kaasa täiendavate tootmisvõimsuste vähendatud vajaduse), peavad Ühendkuningriigi ambitsioonid käesoleval hetkel koostatud lahenduse suhtes olema tagasihoidlikumad. Täiendavate selgitustena tagasihoidlike ambitsioonide kohta rõhutame näiteks, et traditsioonilised tootjad saavad makseid ja tulu, mis on seotud võimsusmehhanismi raames jaotusvõrgu kasutamisega, samas kui detsentraliseeritud tootjad võivad saada vähem stiimuleid kui traditsioonilised tootjad, kui neil puudub juurdepääs üheaegselt soodustustele, mille annab triaadi vältimine, ja võimsuse mehhanismist pärit tuludele.

„106. Tõlgenduse põhjal, mille ekspertide rühm annab DERi pakutud võimsusturule, leiame, et kogu potentsiaali, mida on nähtud teistel võimsuse enampakkumisi hõlmavatel turgudel, eelkõige Ühendriikides, kasutatakse piiratult ära ning et selle aspekti mõistmine eeldab tarbimise juhtimise valdkonnas kättesaadavate instrumentide valiku kohta palju paremaid teadmisi. Modelleerimise peamine tagajärg on järgmine: selle mõju nõudluse eeldatava tasemele tippkoormuse perioodil, mis kujutab endast põhifaktorit, mis määrab, kui palju võimsust on vaja hankida, ei ole samuti sedavõrd vaidlustatav nagu võiks arvata.“

143 Sarnaselt sellele, mida Tempus märkis oma hagis, rõhutab see analüüs äärmist vajadust määratleda sobivad stiimulid, et tarbimise juhtimisel, võttes arvesse kogu selle potentsiaali, oleks võimalik tõhusalt osaleda võimsusturul. Sellise analüüsi tagajärg on niisiis see, et võimsusturu määratletud üksikasjalikud eeskirjad ei tohiks „rikkuda“ tarbimise juhtimise potentsiaali ega asendada seda uute tootmisvõimsustega. PTE avaldab selles osas kahetsust, et käesoleval ajal ükski asutus isegi ei kogu andmeid, mis on vajalikud, et mõista ja saada teavet tarbimise juhtimise potentsiaali erinevate aspektide kohta, vaatamata sellele, et osaliselt on selline teave juba olemas.

144 Kuigi PTE on selles küsimuses National Gridi ja Ühendkuningriigi energeetika ja kliimamuutuste ministeeriumi kritiseerinud, võib arvata, et komisjonil on ametliku uurimismenetluse raames piisavalt vahendeid, et nõuda ja saada olukorra hindamiseks asjakohast teavet, eriti selleks, et tuvastada võimalik vajadus, ning asjakohasel juhul stiimuli tase, mis on vajalik, et ära kasutada tarbimise juhtimise tegelikku potentsiaali lahendamaks Ühendkuningriigi tuvastatud võimsuse piisavuse probleem.

145 Kolmandaks, PTE märgib oma aruande punkti 6 alapunktis c ja punktides 119 ja 132 järelduste ja soovitustena, väljendades muret tarbimise juhtimise teabe ja arusaamise puudumise üle Ühendkuningriigis, järgmist:

„Ekspertide rühm on väljendanud muret teabe ja teadmiste puudumise pärast nõudluse vähendamisega (DSR) seoses. Ta eelistab mõistet „jaotatud elektrienergia ressursid“ (DER“), mis peegeldab kõiki sissemakseid, mis võivad pärineda muudest allikatest kui traditsioonilised tootjad, samas kui mõiste „DSR“ näib piiravat nõudluse arvestamist üksnes nõudluse vähendamise ja integreeritud tootmisega. Viidates sellele, kui oluline on arendada DECCi ja N[ational] G[ridi] siseselt laiapõhjalisi teadmisi DERi valdkonnast, soovitas ekspertide rühm selles valdkonnas täiendavat uuringuprogrammi, et kasutada tulevikus ära DERi pakutavaid võimalusi.

[…] NG võetud üldine stsenaarium ja mudelipõhine lähenemisviis on põhimõtteliselt arvestavad ning NG kavatses arvesse võtta toetavaid tõendeid ja huvitatud isikute arvamusi. Olles jõudnud omavahel konsensusele, on ekspertide rühm siiski seisukohal, et NG võis valida liiga ettevaatliku hoiaku mitmete peamiste eelduste osas, eelkõige nende, mis puudutavad võrkudevaheliste ühenduste voogusid ning et NG suurendas hangitavat kogust, pidades neid voogusid (ning meteoroloogilisi tingimusi) muutlikeks selle asemel, et lisada ülekandevõimsusi nende kättesaadavuse hinnangulise tõenäosuse alusel (nagu elektrijaama puhul). Kui aga võrkudevaheliste ühenduste eeldatavad netovood on 2,25 GW (millest kirjelduse kohaselt on 75% imporditud), väheneb kokkuvõttes hangitava võimsuse hulk ja tänu kergetele täiendavatele pingutustele, mille eesmärk on toetada DSRi ja kiirendada ülekandevõimsuste kasutusele võtmist, samuti kui arvestada, et enampakkumistele pannakse suuremal arvul kivisöel töötavaid jaamasid, võib see vahemik olla piisav, et vältida uusi CCGTsid (kombineeritud tsükliga gaasiturbiinid).

[…] Soovitus 9: […] teadusuuringute programm taastuvenergia täieliku potentsiaali kohta tuleb kasutusele võtta niipea kui võimalik, et pakkuda kasulikku teavet tulevaste pakkumiste kohta; erilist rõhku tuleks panna kõikidele käesolevas aruandes mainitud instrumentidele, mis võimaldavad leevendada nõudlust tippkoormuse perioodil“.

146 Üldkohtu hinnangu selles etapis ilmneb, et hetkel, mil komisjon viis läbi esialgse uurimise, sai ta analüüsida tõendeid, mis võimaldasid tal mitte üksnes ette kujutada, milline oli tarbimise juhtimise – s.o tehnoloogia, mille Ühendkuningriigi ametiasutused on leidnud olevat usaldusväärse ja tasuva, kuivõrd Ameerika näited juba kinnitavad selle kasulikkust ja tõhusust – tegelik roll, vaid ka tarbimise juhtimise tegelikku potentsiaali, mida ilmestab muu hulgas Ühendkuningriigi teatises osundatud National Gridi hinnang, mille kohaselt võib nõudluse juhtimine aastatel 2018–2019 tarnida ligikaudu 3 GW võimsust.

147 Samuti oli komisjon teadlik PTE viidatud raskustest, mis puudutab tarbimise juhtimise arvesse võtmist võimsusturul. Nagu juhtus võrkudevaheliste ühenduste potentsiaali arvessevõtmisel, mil komisjon pidas PTE kartusi vaidlustatud otsuse punktis 124 „tõsisteks“, ja nagu tuleneb eespool punktidest 141–145, oli võimsusturu puhul oht, et ei arvestata piisavalt tarbimise juhtimise potentsiaali, või laiemalt võttes, kogu võimalikku potentsiaali, mis võib vähendada vajadust kasutada võimsuse piisavuse probleemi lahendamiseks tootmisvõimsust.

148 Sellega seoses tuleb meenutada, et suuniste punktist 224 nähtub, et tarbimise juhtimise ettevõtjate osalemise mõjuhinnang kujutab endast ühte koostisosa analüüsist, mis komisjonil tuleb teha, kui ta annab hinnangu riigi sekkumise vajaduse kohta.

149 Ent selles kontekstis nähtub vaidlustatud otsusest, et komisjoni arvates piisas tarbimise juhtimise tegeliku arvesse võtmise hindamiseks – et mitte jääda olukorda, kus tal võiks olla kahtlusi abikava kokkusobivuses siseturuga – sellest, kui nõustuda Ühendkuningriigi poolt selle kohta kavandatava üksikasjaliku korraga.

150 Nimelt, komisjon tõi vaidlustatud kohtuotsuse põhjenduses 122 antud hinnangus, mis puudutas abi kokkusobivust ja vajadust riigi sekkumise järele, samuti tarbimise juhtimise panust, välja järgmist:

– „Ühendkuningriik väitis, et „esimene enampakkumine 2014. aasta detsembris on võtmetähtsusega, et avaldada infot tarbimise juhtimise ja selle potentsiaali kohta“ ja „selgitas, et ta analüüsib esimeselt T-4 enampakkumiselt saadud infot ja tagab, et nõudluskõverad on vastavalt kohandatud, millest lähtutakse National Gridi Future Energy Scenario protsessis tulevastele enampakkumistele mõeldud elektrivõimsuse aruannetes;

– „[v]astuseks PTE aruandele pakkus National Grid välja ühisprojekti koos Energy Networks Association'iga (energiavõrkude assotsiatsioon) (kuhu kuulub ka Distribution Network Operators (jaotusvõrgu ettevõtjad))“;

– „[l]isaks koostas Ühendkuningriik ajutiste enampakkumiste läbiviimise korra, et toetada tarbimise juhtimise sektori kasvu aastatel 2015–2016, samuti katseprojekti energiatõhususe valdkonnas (Electricity Demand Reduction pilot), mille maksumus on 20 miljonit GPB.“

151 Komisjon leidis vaidlustatud otsuse põhjenduses 128 lisaks, et isegi kui abikava „tagajärjeks või[s] olla fossiilkütustel põhineva tootmise toetamine“, oli tal võimalik tuvastada, et võimsuse piisavuse probleemi hindamine, mis toimub igal aastal, võtab arvesse igat liiki ettevõtjaid, sealhulgas tarbimise juhtimise ettevõtjad (vt ka vaidlustatud otsuse põhjendused 134 ja 149 teistes analüüsi etappides). Ta järeldab sellest vaidlustatud otsuse põhjenduses 129, et „meede on tehnoloogiliselt neutraalne“ ega tugevda seetõttu fossiilkütustest toodetud elektrienergia tootjate positsiooni.

152 Võttes arvesse asjaolusid, millele komisjon eespool viitas, ning talle määruse nr 659/1999 kohaselt kättesaadavaks tehtud teavet, ning arvestades millist rolli võib võimsusturul tarbimise juhtimine täita selle üle otsustamisel, kas riigi sekkumine on vajalik, ning piiramaks fossiilkütustest elektri tootmiseks antavat abi, ei ole sellised hinnangud piisavad, et kõrvaldada komisjoni kahtlusi, mis tekivad andmete põhjal, mis juba olid tema valduses või mis olid talle vaidlustatud otsuse tegemisel ajal kättesaadavad.

153 Konkreetsemalt, nagu nähtub suuniste punktist 226 ja punkti 232 alapunktist a, mille kohaselt abimeede „peaks olema avatud“ ning „andma piisavaid stiimuleid nii olemasolevatele kui ka tulevastele elektritootjatele ja ettevõtjatele, kes kasutavad asendatavaid tehnoloogiaid, nagu nõudluspoolse reageeringu lahendused“ ja „peaks olema kujundatud viisil, mis võimaldaks meetmes osaleda mis tahes võimsusel, mis suudab aidata tõhusalt kaasa tootmise piisavuse probleemi lahendamisele“, on komisjonil eriti oluline tagada, et kõnealune võimsusturg võimaldaks kõikidel lahendustel tootmisvõimsuste piisavuse probleemi leevendamiseks tegelikult ja tõhusalt osaleda, kuna igal lahendusel on omad eelised ja puudused.

154 Vastupidi sellele, mida komisjon väidab vaidlustatud otsuses, ei tohiks komisjon rahulduda – lähtudes kättesaadavast teabest ja arvestades tarbimise juhtimise rolli – käesolevas asjas üksnes meetme „avatusega“ ja seetõttu järeldada, et see on tehnoloogilises mõttes neutraalne, ilma et ta oleks analüüsinud üksikasjalikumalt selle tehnoloogilise lahenduse arvestamise tegelikkust ja tõhusust võimsusturul.

155 Nimelt, kuigi vaidlustatud otsusest tuleneb, et komisjon vaatas läbi Ühendkuningriigi esitatud tõendid, mis puudutavad tootmisvõimsuse arvesse võtmist võimsusturul ja eelkõige PTE aruandes väljendatud kartuste tõttu ülekandevõimsuse arvesse võtmisega seoses esitatud tõendeid, ei võimalda ükski vaidlustatud otsuses viidatud tõend kinnitada, et komisjon viis selle turu puhul läbi oma uurimise, mis puudutab tarbimise juhtimise – mille potentsiaal oli tunnustatud ja sobiv – tegelikku arvesse võtmist. Näiteks ei ole vaidlustatud otsuses kusagil viidatud National Gridi märgitud 3 GW hinnangule. Kuna komisjon ei analüüsinud võimsusturuga seoses tarbimise juhtimise potentsiaalset rolli ja võimsust,

nõustus ta Ühendkuningriigi esitatud teabe ja oletustega (vt eespool punktid 149–151), vaatamata sellele, milline oli nende mõju enampakkumisele pandud võimsuse tasemele ja võimsusturuks vajaliku abi suurusele.

156 Seega, mis puudutab esimese T-4 enampakkumise tulemust detsembris 2014, kuivõrd see enampakkumine viidi läbi vastavalt korrale, mis ei tundu piisaval määral arvesse võtvat tarbimise juhtimise potentsiaali, siis nagu nähtub eelkõige PTE aruandest, on oht, et tootmisvõimsusele omistatakse olulisem roll kui vaja. Seega ei saa välistada, et kui komisjon oleks ise uurinud tarbimise juhtimise potentsiaali, eelkõige selleks, et välja selgitada National Gridi antud hinnangute või muude allikate arvesse võtmise üksikasju, või et välja selgitada Ühendriikide näidete edu põhjused, oleks tarbimise juhtimise ettevõtjate osalemise kord olnud teistsugune.

157 Lisaks, mis puudutab T-1 enampakkumisi, siis tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuse põhjenduste 45–47 kohaselt jäeti teatav kogus võimsust T-4 enampakkumistelt kõrvale, et „reserveerida“ see T-1 enampakkumisele, lähtudes tarbimise juhtimise „tasuva“ võimsuse osa hinnangust, mis võib enampakkumistel osaleda. Samuti ilmneb, et kui nõudlus jääb T-4 ja T-1 enampakkumiste vahele, saab seda osa vähendada. Ent nagu ka kohtuistungil kinnitati, nähtub neist põhjendustest, et Ühendkuningriigi valitsus võttis kohustuse panna T-1 enampakkumistele vähemalt 50% „reserveeritud“ võimsusest, jättes samas omale võimaluse sellest kohustusest taganeda, kui tarbimise juhtimine ei osutu „pikas perspektiivis tasuvaks“ või kui tarbimise juhtimise sektorit peetakse piisavalt arenenuks. Nimelt näeb 2014. aasta elektrivõimsuse määruse artikkel 10 pealkirjaga „enampakkumisele panemise otsustamine“ lõikes 3 ette, et pädev minister võib otsustada, et T-1 enampakkumist ei korraldata, kui prognooside kohaselt ei tee ükski tarbimise juhtimise tarnija sellisel enampakkumisel oma pakkumist. Seega arvestades, et T-1 enampakkumised sõltuvad muu hulgas tarbimise juhtimise „tasuva“ võimsuse selle osa hindamisest, mis võib enampakkumisel osaleda, oleks komisjon pidanud vaidlustatud otsuses tarbimise juhtimise potentsiaalset võimsust ja selle hindamist analüüsima.

158 Neil asjaoludel võivad olemasolevad tõendid tarbimise juhtimise potentsiaali kohta, võttes eelkõige arvesse olulist rolli, mida võiks see tehnoloogiline lahendus täita võimsusturu kontekstis, viidata sellele, et asjaomase abikava kokkusobivuse kohta siseturuga esines kahtlusi, mille puhul ei saa vaidlustatud otsuse lugemisel järeldada, et need olid komisjoni esialgsel uurimise lõpus kõrvaldatud.

e) Tarbimise juhtimise oletatav diskrimineeriv või ebasoodsam kohtlemine võimsusturu kontekstis

159 Tempus väidab sisuliselt, et asjaomase meetme hindamine oleks pidanud tekitama kahtlusi selle kokkusobivuses siseturuga, sest mitmel puhul on rikutud võrdse kohtlemise, õiguspärase ootuse kaitse ja proportsionaalsuse põhimõtet, ja seda kõike tarbimise juhtimise ettevõtjate kahjuks. Tempuse väited puudutavad eelkõige tarbimise juhtimise ettevõtjate kohtlemist võimsuse lepingute pikkuse, võimsusturu kulude katmise meetodi ja võimsusturul osalemise tingimuste osas, samuti tarbimise juhtimise ettevõtjatele täiendava tasu maksmata jätmist juhtudel, kui elektrienergia ülekande- ja jaotuskadusid on kokku hoitud.

1) Võimsuse lepingute pikkus

160 Tempus väidab sisuliselt, et komisjonil oleksid pidanud olema kahtlused asjaomase meetme kokkusobivuses siseturuga, kuna see annab võimaluse sõlmida võimsuse lepinguid pikemaks ajaks kui üks aasta vaid nendele tootjatele, kelle kapitalikulud ületavad teatava künnise, rikkudes seeläbi võrdse kohtlemise põhimõtet tarbimise juhtimise ettevõtjate kahjuks. Selline diskrimineeriv kohtlemine on vastuolus kõnealuse meetme tehnoloogilise neutraalsuse eesmärgiga, annaks tootjatele konkurentsieelise ja lukustaks märkimisväärse osa nõudlusest, mida oleks tänu tarbimise juhtimisele saanud vältida.

161 Tempus väidab, et ebavõrdne kohtlemine ei ole põhjendatav suuremate investeerimiskuludega, mida väidetavalt kannavad need tootjad, kes renoveerivad olemasolevat või ehitavad uut käitist. Ka tarbimise juhtimise ettevõtjad ja nende kliendid kannavad investeerimiskulusid. Lisaks soovivad tarbimise juhtimise ettevõtjate kliendid, et nende sissetulek oleks tagatud mitme aasta vältel enne selliste investeeringute tegemist. Tempuse väidab selle kohta, et informatsioon edastati Ühendkuningriigile ning et viimane ei saanud seega teatises piirduda väidetega, et tarbimise juhtimise sektor ei ole esitanud „kvantitatiivset" tõendit selle kohta, et pikemaajalised lepingud on vajalikud toetamaks tarbimise juhtimise ettevõtjate osalemist enampakkumistel.

162 Komisjon väidab omakorda sisuliselt, et ta analüüsis põhjalikult kõnealust meedet selles osas, kuidas koheldakse tarbimise juhtimise ettevõtjaid võrreldes teiste võimsuse pakkujatega ning tuvastas, et see meede võimaldas neil arvestades nende eriomadusi olla konkurentsivõimeline. Pakutavate lepingute erinev pikkus on põhjendav kõnealuse meetmega taotletava eesmärgiga, milleks on tagada piisava võimsuse kättesaadavus tulevikus, sealhulgas ergutades investeeringuid uutesse käitistesse. Tarbimise juhtimise ettevõtjatel ei ole võimalik sõlmida lepinguid pikemaks kui üks aasta, kuna neil ei ole sama rahastamisvajadus kui neil tootjatel, kes renoveerivad olemasolevaid või ehitavad uusi käitiseid. Komisjon väidab siinkohal, et haldusmenetluse ajal ei olnud Tempus ega UKDRA esitanud põhjendatud argumenti selle kohta, et tarbimise juhtimise ettevõtjate investeerimisvajaduse tase on võrreldav olemasolevate käitiste renoveerimisprojektide ja uute käitiste ehitusprojektidega, samuti ei ole nad selle kohta esitanud mingeid kvantitatiivseid tõendeid.

163 Komisjon väidab oma vastuses Üldkohtu kirjalikule küsimusele, et võttes arvesse kõrgemaid investeerimiskulusid, mis kaasneksid, kui renoveeritavatele ja uutele käitistele oleks pakutud vaid üheaastaseid lepinguid, ei oleks need tõenäoliselt üldse enampakkumistel osalenud või oleksid sealt lahkunud, kuna nende pakkumine oleks hinna ülemmäärast olnud kõrgem; ja isegi kui nad oleks pakkumise teinud, oleks see olnud tõenäoliselt väga kõrge hinna eest, mis oleks kujunenud kogu enampakkumise kliiringhinnaks. Komisjoni sõnul toob see kaasa mitte üksnes erakordse tulu saamise olemasolevatele tootjatele ja tarbimise juhtimise ettevõtjatele, vaid ka kõrgemad kulud kõikidele lõppklientidele ning seega oleks abi suurus ebaproportsionaalne.

164 Sellega seoses nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et liidu õiguse üldpõhimõtteks olev võrdse kohtlemise põhimõte nõuab, et sarnaseid olukordi ei tohi kohelda erinevalt ning erinevaid olukordi ühetaoliselt, kui selline kohtlemine ei ole objektiivselt põhjendatud. Seda, kas eri olukorrad on sarnased, hinnatakse kõiki neid iseloomustavaid asjaolusid arvesse võttes. Asjaolud tuleb kindlaks teha ja neile tuleb anda hinnang, arvestades eeskätt selle liidu õigusakti eset ja eesmärki, mis vaidlusaluse vahetegemise sätestab. Muu hulgas tuleb arvesse võtta selle valdkonna põhimõtteid ja eesmärke, mida kõnealune akt reguleerib (vt 12. detsembri 2014. aasta kohtuotsus Banco Privado Português ja Massa Insolvente do Banco Privado Português *vs.* komisjon, T-487/11, EU:T:2014:1077, punkt 139 ja seal viidatud kohtupraktika).

165 Käesolevas asjas tuleb esiteks märkida, et kõnealune meede ei paku tarbimise juhtimise ettevõtjatele mingit võimalust sõlmida võimsuse lepinguid pikemaks ajaks kui üks aasta.

166 Vaidlustatud otsusest nähtub, et üksnes need võimsuse tarnijad, kes kannavad kapitalikulusid rohkem kui 125 GPB kw kohta (renoveeritavad käitised) on õigustatud sõlmima võimsuse lepinguid maksimaalselt kolmeks aastaks ja ainult need võimsuse tarnijad, kelle kapitalikulud ületavad 250 GPB kW kohta (uued käitised) on õigustatud sõlmima võimsuse lepinguid maksimaalselt viieteistkümneks aastaks (vaidlustatud otsuse põhjendus 57).

167 Kuigi vaidlustatud otsuse põhjenduses 57 on kasutatud tehnoloogiliselt neutraalset terminit „võimsuse tarnijad", nähtub teatise ja 2014. aasta elektrivõimsuse määruse artikli 2 lõikest 1,artiklitest 4 ja 5 ning artikli 11 lõike 3 koostoimest, et võimsuse lepingud, mille maksimaalsed pikkused on kolm aastat ja viisteist aastat, on sõnaselgelt reserveeritud tootmise CMUdele, kelle kapitalikulud ületavad ministri kehtestatud künniseid, v.a tarbimise juhtimise CMUde puhul.

168 Seega ei ole esiteks tarbimise juhtimise ettevõtjatel võimalik sõlmida võimsuse lepinguid kolmeks või viieteistkümneks aastaks, isegi kui nad tõendavad, et on kandnud kapitalikulusid, mis on kõrgemad kui kõnealuses meetmes tootmise CMUdele kehtestatud künnised. Teiseks ei sisalda kõnealune meede ühtki tarbimise juhtimise CMUdele omast kapitalikulude künnist, mis avaks neile ettevõtjatele võimaluse sõlmida võimsuse lepingud pikemaks ajaks kui üks aasta.

169 Vaidlustatud otsuses nõustus komisjon Ühendkuningriigi seisukohaga, mille kohaselt oli asjakohane pakkuda võimsuslepinguid kestusega maksimaalselt kuni kolmeks või viieteistkümneks aastaks tootmise CMUdele, kelle kapitalikulud ületavad ministri kehtestatud teatava künnise ning seetõttu oli põhjendatud pakkuda tarbimise juhtimise CMUdele kõigest üheaastaseid võimsuse lepinguid (vaidlustatud otsuse põhjendused 106, 129 ja 145). Samuti leidis ta, et tarbimise juhtimise ettevõtjatel olid tunduvalt väiksemad kapitalikulu vajadused kui neil tootjatel, kes käitiseid ehitasid või renoveerisid. Sellest lähtuvalt nõustus komisjon, et uute või renoveeritavate tootmisvõimsuste puhul, mis hõlmavad suuremaid investeerimiskulusid, on võimalik sõlmida pikemaajalised võimsuse lepingud selleks, et ettevõtjad saaksid vajaliku rahastuse, ja järeldas, et tarbimise juhtimise ettevõtjatega lühemaajaliste võimsuse lepingute sõlmimine ei seaks neid ebasoodsamasse olukorda võrreldes renoveeritavate või uute käitiste operaatoritega. Seetõttu järeldas ta, et kõnealune meede oli tehnoloogiliselt neutraalne ega tugevdanud nende tootjate positsiooni, kes kasutavad fossiilkütuseid.

170 Seega tuleb kontrollida, kas komisjonil oli võimalik kinnitada tarbimise juhtimise ettevõtjate erinevat kohtlemist võrreldes tootjatega ilma, et ta algataks ametliku uurimismenetluse, või kas asjaolu, et tarbimise juhtimise ettevõtjatel ei olnud õigust sõlmida pikemaid lepinguid kui üks aasta, võis tekitada komisjonis kahtlusi kõnealuse meetme kokkusobivuse kohta siseturuga.

171 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et vastavalt suuniste punktis 226 sisalduvatele sätetele oli kõnealune meede ette nähtud neutraalsena.

172 Nagu selgub vaidlustatud otsusest, on vaidlusaluse meetme eesmärk hankida piisavalt võimsust, et tagada Ühendkuningriigis elektrienergia varustuskindlus (vaidlustatud otsuse põhjendused 4 ja 126).

173 Täpsemalt öeldes nähtub teatisest, et kõnealuse meetme peamine eesmärk on võimaldada usaldusväärse ja piisava võimsuse tarne Ühendkuningriigi elektriturul tarbijate jaoks minimaalsete kuludega viisil, mis viiks miinimumini soovimatud tagajärjed ja ootamatud riskid ja toetaks valitsuse eesmärke laiemalt, st võimaldada elektrituru vabanemist kivisöel põhinevast tootmisest, arendada nõudlust ja energia siseturu edasist integreerimist (teatise punkt 139). Lisaks, et saavutada Ühendkuningriigis elektri varustuskindluse tagamise eesmärk, on teates täpsustatud, et kõnealune meede on suunatud asjakohaste investeeringute soodustamiseks tootmis- ja muudesse võimsustesse, sealhulgas spetsiaalne toetus tarbimise juhtimise tasandi lahendustesse (teatise punkt 140). Need eesmärgid vastavad eesmärkidele, mis on loetletud suuniste punktides 216–221 kui õiguspärased võimsuse piisavuse huvides antavate abimeetmete osas.

174 Ent mis puudutab peamist eesmärki, milleks on elektrienergia varustuskindluse tagamine, nagu on juba märgitud eespool punktis 121 ja nagu komisjon sõnaselgelt möönis vastuses Üldkohtu kirjalikele küsimustele 5. mail 2017, on pooled ühel meelel selles, et nii tootjate kui ka tarbimise juhtimise ettevõtjate pakutav võimsus võivad põhimõtteliselt aidata lahendada tootmise piisavuse probleemi.

175 Samamoodi, mis puudutab teisejärgulist eesmärki soodustada piisavaid investeeringuid uutesse tootmisvõimsustesse, siis tuleb märkida, et kõnealuse meetmega peetakse sõnaselgelt silmas nii tootmisvõimsusi kui ka muid võimsusi nagu nõudluse juhtimine. Teatise punktis 355 on muide sõnaselgelt märgitud, et võimsusturu mõte ei ole pakkuda eelnevalt kindlaks määratud võimsuse koguseid. Vastupidi, kõnealuse meetme eesmärk on jätta turu otsustada, milline on iga võimsuse liigi puhul optimaalne kogus (uued tootmisvõimsused, renoveeritavad tootmisvõimsused, olemasolevad tootmisvõimsused, olemasolevad tarbimise juhtimise võimsused, kinnitamata tarbimise juhtimise võimsused) selleks, et jõuda Ühendkuningriigi määratletud varustuskindluseni.

176 Sellest tulenevalt tuleb tarbimise juhtimise ettevõtjaid kõnealuse meetmega taotletava elektrienergia varustuskindluse tagamise eesmärgi osas pidada samas olukorras olevaks tootjatega, kes on tehnoloogiliselt neutraalsed. Seda enam, et suuniste nõuded, mille kohaselt abimeetmed, millega rakendatakse võimsusturgu, on avatud ja annavad piisavalt stiimuleid nii olemasolevatele kui ka tulevastele tootjatele, samuti ettevõtjatele, kes kasutavad asendatavaid tehnoloogiaid nagu nõudlusreageeringu või ladustamise lahendused (suuniste punkt 226). Seega tuli komisjonil uurida, kas pikemate kui üheaastaste võimsuse lepingute piiramine üksnes tootmisvõimsustega, võimaldas võimsusturul vaatamata kõigele olla tehnoloogiliselt neutraalne, moonutamata konkurentsi tootjate ja tarbimise juhtimise ettevõtjate vahel.

177 Teiseks, vaidlustatud otsusest nähtub, et asjaolu, et teatavate võimsuse tarnijatega sõlmitakse võimsuse lepingud kauemaks kui üks aasta, on põhjendatav nende suurenenud kapitalikuludega ja rahastamisraskustega.

178 Vaidlustatud otsusest nähtub, et asjaolu, et uutele osalejatele pakutakse pikemaajalisi võimsuse lepinguid, on põhjendatav uute konkureerivate ettevõtjate turule sisenemise soodustamisega. Uute osalejatega pikaajalise lepingu sõlmimine võimaldab neil oma investeeringuks saada rahastust odavama kulu eest. See võimaldab leevendada sõltumatute ettevõtjate turule sisenemise takistusi, kes ei suuda oma investeeringut uutesse tootmisvõimsustesse rahastada teistest nende portfellis olevatest käitistest pärit tuludest. Kuna pikaajalised võimsuse lepingud soodustavad võimsusturul konkurentsi, võivad need vähendada tarbijate kulusid elektrienergia ja võimsusturgudel. Pikaajaliste lepingute pakkumine peaks vähendama ka ohtu, et osalised, kellel on väga kõrged investeerimis- või renoveerimiskulud, ei otsiks võimalust katta kõiki kulusid vaid üheaastase lepinguga (vaidlustatud otsuse põhjendus 59).

179 Seega nähtub vaidlustatud otsusest, et pikemaajaliste lepingute mõte on ellu viia tehnoloogiliselt neutraalseid eesmärke, mida on meenutatud eespool punktis 173 ja milleks on tagada elektri varustuskindlus võimsustesse tehtavate piisavate investeeringute kaudu. Lisaks, kuigi vaidlustatud otsuses rõhutatakse vajadust soodustada uute ettevõtjate turule tulekut, on selge, et pakkudes lepinguid, mille pikkus on üle ühe aasta, kannab see endas laiemat eesmärki, kuna ettevõtjad, kes renoveerivad olemasolevaid käitisi, võivad samuti saada õiguse sõlmida võimsuse lepingud maksimaalselt kolmeks aastaks. Sellest järeldub, et pikema kestusega võimsuse lepingute pakkumise peamine põhjus on leevendada teatud ettevõtjate suurte kapitalikulude tõttu tekkinud rahastamisraskusi, tagades neile tulu mitme aasta vältel, ja anda neile vahendid teha konkureeriv pakkumine enampakkumistel, võimaldades neil kulusid katta mitme aasta jooksul.

180 Tuleb sedastada, et otsustav kriteerium, millele kõnealuses meetmes on viidatud, et määrata kindlaks ettevõtjad, kellel on õigus sõlmida pikemaajalised lepingud kui üks aasta, on kapitalikulude määr ja rahastamisraskused, mis võivad takistada neid ettevõtjaid võimsusturul osalemast.

181 Kuna pikemaajalisi lepinguid peeti vajalikeks õiglaste konkurentsitingimuste loomiseks, tuli analüüsida, milline lepingu pikkus on nõutav, et võimaldada igal võimsuse tarnija kategoorial – arvestades nende investeerimiskulusid ja rahastamisraskusi – täiel määral võimsusturul osaleda, selleks, et täita kohustust luua nõuetekohased stiimulid kõigi ettevõtjate jaoks. Seega tuli komisjonil uurida, kas pikemaajaliste lepingute kui üks aasta reserveerimine teatud tehnoloogiate jaoks, oli diskrimineeriv ja vastuolus eesmärgiga luua tehnoloogilises plaanis neutraalne võimsusturg, ning seega ka vastuolus suunistes esitatud nõuetega.

182 Kolmandaks tuleb märkida, et komisjon nõustus Ühendkuningriigi seisukohaga, mille kohaselt ei olnud tarbimise juhtimise ettevõtjatega vaja sõlmida pikemaajalisi võimsuse lepinguid kui üks aasta, ilma et ta oleks analüüsinud, kas nende kapitalikulud ja rahastamisraskused oleksid võinud tingida selle, et neile pakutakse võimalust saada sellised lepingud, mis võimaldaks neil osaleda enampakkumistel liiga kõrget kliiringhinda vältides.

183 Vaidlustatud otsusest nähtub, et komisjon analüüsis üksikasjalikult nende võimsuse tarnijate rahastamisvajadusi, kes ehitavad uusi käitisi või renoveerivad olemasolevaid. Seega on komisjon sõnaselgelt palunud Ühendkuningriigil esitada täiendavat teavet, mis toetaks tema valikut võimsuse lepingute pikkuse osas, kuivõrd pikemaajalised lepingud on üldjuhul ka problemaatilisemad ja neid tuleb üksikasjalikumalt põhjendada (teatise tabel 16, lk 161). Komisjon on seega saanud tugineda Ühendkuningriigi poolt edastatud üksikasjalikule teabele kapitalikulude ja rahastamisraskuste kohta, mis on seotud uute käitiste ehitamisega, selleks et määrata kindlaks võimsuse lepingute optimaalne pikkus ja kapitalikulude künnised, mis peaks olema tingimused, millele need lepingud peavad vastama. Tegemist on nende ettevõtjate abistamisega saada vajalikku rahastust ja hoida ära seda, et nende osalemine võimsusturul ei tooks kaasa liiga kõrget kliiringhinda, mis samas ei võimalda katta kõiki investeerimise püsikulusid pelgalt võimsusturult pärit kulude baasil. Ühendkuningriigi esitatud teave hõlmas eelkõige mitut üksikasjalikku juhtumianalüüsi eri stsenaariumide kohta, ning eri liiki ettevõtjate äriplaane ja erinevaid käitisi (teatise punktid 4.3.1, 4.6.5, C.4.3).

184 Samas nähtub vaidlustatud otsusest, et komisjon ei püüdnud analüüsida üksikasjalikult tarbimise juhtimise ettevõtjate kapitalikulusid ja rahastamisvajadusi. Tõsi, pärast UKDRA 9. juuni 2014. aasta kirja, milles viimane juhtis komisjoni tähelepanu tootjate ja tarbimise juhtimise ettevõtjate erinevale kohtlemisele, palus komisjon Ühendkuningriigilt reageerida. Komisjon aga võttis lihtsalt teadmiseks Ühendkuningriigi vastuse, milles viimane üksnes täpsustas esiteks, et tarbimise juhtimise ettevõtjatel ei olnud samad kapitalivajadused kui uute käitiste operaatoritel, ja teiseks, et UKDRA ei esitanud mingeid kvantitatiivseid tõendeid toetamaks väidet, et pikemaajalised lepingud olid vajalikud toetamaks tarbimise juhtimise ettevõtjate osalemist enampakkumistel (teatise punkt 511).

185 Ent kõigepealt tuleb märkida, et Ühendkuningriik ei ole esitanud üksikasjalikku analüüsi oma seisukoha toetuseks terava kontrastina teabele, mis puudutas tootjate rahastamisvajadusi. Tarbimise juhtimist puudutavate andmete puudumise Ühendkuningriigi osas tõi PTE välja oma aruandes (vt eespool punktides 141 ja 142 viidatud aruande punktid 19, 96 ja 101). Kuigi komisjon tsiteerib PTE aruande järeldusi vaidlustatud otsuse põhjenduses 120, ei pidanud ta vajalikuks koguda ise rohkem teavet tarbimise juhtimise kohta, et tasakaalustada Ühendkuningriigi esitatud nappi teavet. Seega tuleb märkida, et ei vaidlustatud otsus ega teatis ei sisalda üksikasjalikku analüüsi tarbimise juhtimise ettevõtjate kapitalivajaduste kohta.

186 Teiseks tuleb märkida, et võrdne kohtlemine võimsuslepingute pikkuse osas, millele erinevad võimsuse tarnijad võivad teha pakkumise, kujutab endast tarbimise juhtimise ettevõtjate põhiväidet nii Ühendkuningriigi kui komisjoni vastu. Seega nähtub UKDRA panusest avalikku arutellu, millega komisjon oleks võinud vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel tutvuda, et UKDRA ei vaidlustanud mitte ainult asjaolu, et võimsuse lepingud pikkusega üle ühe aasta olid reserveeritud üksnes nendele tootmise CMUdele, kelle kapitalikulud ületasid teatava künnise, vaid ka valitud kapitalikulude künnised. Eelkõige kutsus UKDRA Ühendkuningriiki üles koostama kavandi erinevat liiki tehnoloogiate rahastamisvajaduste kohta ja vaatama üle selle põhjal kehtestatud piirmäärade summad. Lisaks teatas UKDRA 9. juuni 2014. aasta kirjas komisjonile oma kahtlustest viieteistkümneks aastaks sõlmitud lepingute kokkusobivuse üle suunistega, ja sõltumata pakutavate lepingute pikkuse küsimusest, kordas üle tarbimise juhtimise ettevõtjate soovi teha pakkumine sama pika kestusega võimsuse lepingutele nagu need, mida pakutakse tootjatele.

187 Kolmandaks, nii UKDRA kui Tempus tunnistavad, et uutel tarbimise juhtimise ettevõtjatel ei tarvitse olla samad kapitalikulud, mis on tootjatel, kes ehitavad uusi käitiseid. Nad väidavad siiski, et uutel tarbimise juhtimise CMUdel on nagu uutel tootmise CMUdel kapitalikulud ja rahastamisraskused, mis õigustavad nendega pikemate lepingute sõlmimist kui üks aasta, et võimaldada neil täiel määral võimsusturul osaleda. Tempus väidab eelkõige seda, et tarbimise juhtimise ettevõtjad peavad välja arendama piisavalt mahuka kliendiportfelli, et viimastel oleks võimalik katta määratlemata kestusega võimsuse juhtumit. Lisaks, vajaminevad investeeringud, et muuta kõikide nende klientide elektritarbimine ajaliselt paindlikuks, millesse tarbimise juhtimise ettevõtjatel võib osutuda vajalikuks panustada, võivad olla mahukad ja eeldada pikaajalisemaid võimsuse lepinguid. Samuti märgib PTE

oma aruande punktis 99, et teatavad tarbimise juhtimisega seotud investeeringud „[vajavad] pikaajaliste lepingutega kaasnevat kindlustunnet, et rahastust saada“ ja järeldab, et põhiline on tuvastada tarbimise juhtimise valdkonnas potentsiaalsed vahendid, mis ei reageeri turusignaalidele, kuna olemasoleva stiimulid ei võimalda nende vajadusi rahuldada. Pealegi ei olnud tarbimise juhtimise ettevõtjad ainsad, kes väidavad, et kõikidel võimsuse tarnijatel peaks olema võimalik sõlmida sama kestusega lepinguid sõltumata kasutatavast tehnoloogiast, et tagada võrdsed konkurentsitingimused. Teatisest nähtub, et mitmed vertikaalselt integreeritud elektriettevõtjad on rõhutanud, et selleks et võimaldada õiglast võimsuse hinna võrdlust, peaks kõikidel võimsuse tarnijatel olema juurdepääs sama kestusega lepingutele ning et igal võimsuse tarnijal peaks olema vabadus valida sellise pikkusega leping, mis võimaldab tal olla enampakkumistel konkurentsivõimeline (teatise lk 79).

188 Neljandaks, vastupidi sellele, mida väidab komisjon, ei saa Tempusele ja UKDRAle ette heita, et nad ei esitanud haldusmenetluse käigus üksikasjalikumat teavet. Kohtupraktika kohaselt tuleb komisjonil aktiivselt ja hoolikalt otsida asjasse puutuvat teavet (vt eespool punkt 69), et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal oleks tal hindamiseks andmeid, mida saab pidada mõistlikult piisavaks ja selgeks (vt selle kohta 10. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Kronoply ja Kronotex *vs*. komisjon, T-388/02, ei avaldata, EU:T:2008:556, punkt 127, ja 10. veebruari 2009. aasta kohtuotsus Deutsche Post ja DHL International *vs*. komisjon, T-388/03, EU:T:2009:30, punkt 109). Niisiis, selleks et tõendada kahtluste olemasolu määruse nr 659/1999 artikli 4 lõike 4 tähenduses, piisab sellest, kui Tempus näitab, et komisjon kas ei ole hoolikalt ja erapooletult uurinud või analüüsinud kõiki sellise hinnangu jaoks asjasse puutuvaid tegureid, või siis on jätnud need nõuetekohaselt arvesse võtmata, et kõrvaldada kõik kahtlused teatatud meetme kokkusobivuse kohta siseturuga.

189 Lähtudes käesolevas asjas eespool punktides 171–176 esitatud kaalutlustest ja arvestades puudulikku teavet tarbimise juhtimise ettevõtjate kapitalivajaduse osas, oli komisjoni ülesanne jätkata asjas info kogumist, näiteks nõustudes UKDRA 9. juuni 2014. aasta kirjas tehtud pakkumisega anda talle rohkem infot, et oleks võimalik kindlaks määrata, kas tarbimise juhtimise ettevõtjatega ja teiste tarnijatega erineva pikkusega lepingute sõlmimine oli võrdse kohtlemise põhimõttega kooskõlas. Seda enam, et tarbimise juhtimise sektor on väga mitmetahuline ning on teada, et Ühendkuningriigi ametiasutustel oli vähe teadmisi selle sektori kohta võrreldes tootmissektoriga (vt eespool punktid 141–145).

190 Lõpuks tuleb märkida, et kolme- kuni viieteistaastaste lepingute sõlmimine teatud tootjatega mõjutab konkurentsi kogu lepingute kehtivuse ajal. Kuna komisjon leidis vaidlustatud otsuse põhjenduses 131, et tarbimise juhtimise sektor oli Ühendkuningriigis alles algusjärgus, tuli komisjonil analüüsida, kas asjaolu, et tarbimise juhtimise ettevõtjate jaoks oli võimatu teha pakkumine sama pikkusega lepingute sõlmimiseks kui tootjatel, ei vähendanud nende võimalusi anda panus võimsuse piisavuse probleemi leevendamiseks Ühendkuningriigis siis, kui see sektor oli rohkem arenenud. Nimelt vähendab kolme- kuni viieteistaastaste lepingute sõlmimine tulevikus võimsusturul enampakkumisele pandavat võimsust.

191 Viiendaks, PTE kirjeldab oma aruande punktis 102 Ühendkuningriigi võimsusturu rakendamisega seotud ohtu, kui puudub piisav teave tarbimise juhtimise kohta, järgmises sõnastuses:

„Kõigil neil põhjustel oleme teadlikud, et National Grid ei suutnud teha tarbimise juhtimise osas põhjalikku ja märkimisväärset analüüsi, mis on olnud suure osa tema muu töö firmamärk. Sellegipoolest kaasneb sellega tungiv vajadus luua süstemaatiline menetlus, mille eesmärk on tagada, et tarbimise juhtimise vahendeid ei raisataks ainult uute tootmisvõimsuste peale, millega täita ebatõhususe lünka.“

192 Seetõttu tuleb märkida, et komisjon oli nõus Ühendkuningriigi seisukohaga, mille kohaselt puudub vajadus pakkuda lepinguid, mille kestus on üle ühe aasta, tarbimise juhtimise ettevõtjatele, jättes samas analüüsimata, millised olid uute tarbimise juhtimise CMUdega seotud kapitalikulud, või uurimata, kas tarbimise juhtimise CMUdele enda künniste kehtestamine oli vajalik, arvestades nende rahastamisvajadusi ja meetmega taotletavaid eesmärke.

193 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb järeldada, et tarbimise juhtimise ettevõtjatele pakutava võimsuse lepingu ja tootjatele pakutava võimsuse lepingu erinev pikkus näitab, et esines kahtlusi kõnealuse meetme kokkusobivuse koha siseturuga. Nimelt tuli komisjon uurida tarbimise juhtimise ettevõtjate kapitalikulude ja rahastamisvajaduste määra, tuvastamaks, et tootmise CMUde ja tarbimise juhtimise CMUde puhul ei ole rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet, hoolimata sellest, et tarbimise juhtimise ettevõtjatel puudus igasugune võimalus sõlmida pikemaajalisi võimsuse lepinguid kui üks aasta. Arvestades kõnealuse meetmega taotletavaid tehnoloogiliselt neutraalseid eesmärke ja selle meetmega kehtestatud kriteeriume, tuli selline uurimine läbi viia enne kui otsustada nimetatud meetme kokkusobivuse üle siseturuga. Seega asjaolu, et komisjonil puudus esialgses uurimismenetluses täielik info Ühendkuningriigi valiku kohta mitte lubada tarbimise juhtimise ettevõtjatel teha pakkumisi sama pikkusega lepingute sõlmimiseks, mis on ette nähtud teiste tehnoloogiate puhul, viitab kahtluste olemasolule.

2) Kulude katmise meetod

194 Tempus väidab sisuliselt, et komisjonil oleksid pidanud olema kahtlused asjaomase meetme proportsionaalsuse kohta ja seega ka selle kokkusobivuse kohta siseturuga seetõttu, et kulude katmiseks valiti metoodika, mis ei innusta piisavalt tarbijaid vähendama tipunõudluse ajal oma tarbimist ega võimalda seega piirata abi kogusummat vajaliku miinimumini.

195 Tempus väidab seega, et valitud kulude katmise meetod, st meetod, mis põhineb elektri tarbimisel talvisel ajal igal nädalapäeval ajavahemikul 16.00–19.00, mitte aga tarbimisel iga aasta kolmel kõige suurema tippkoormuse perioodil („triaad“), paneb tarbimise juhtimise ettevõtjad ebasoodsamasse olukorda ja rikub proportsionaalsuse põhimõtet, tõstes antava abi summat. Nimelt muudab niisugune meetod tarbijate jaoks raskemaks mitte panustada asjakohasel ajal võimsusturu kuludesse tarbimise, st nõudluse vähendamise teel, võttes arvesse tarbimise vältimatust ettevõtjate ja perekondade jaoks. Seda enam, et väikeettevõtjad ja kodutarbijad ei saa tarbimise juhtimise kaudu võimsusturu kulusid vältida, kuna Ühendkuningriigis klassifitseeritakse nad vastavalt nende profiilile, mitte nende tarbimise arvestamisele, mis jaguneb pooletunnisteks perioodideks.

196 Lisaks, kui mitte piisavalt stimuleerida tarbijaid vähendama elektrienergia nõudlust just sel hetkel, mil see on kõrgeim ja võimsus kõige väiksem, leiab Tempus, et valitud meetod suurendab antava abi summat ja kohustab Ühendkuningriiki hankima rohkem võimsust kui vaja. Ent Tempuse sõnul ei eita Ühendkuningriik, et selgem hinnasignaal võiks kaasa tuua abisumma vähenemise, võttes arvesse, et algselt valis ta triaadil põhineva meetodi, enne kui vahetas pärast riigisisese avaliku arutelu lõppemist meelt.

197 Lisaks väidab Tempus, et kulude tagasiteenimise meetodi muutmist nõudsid konkreetselt vertikaalselt integreeritud tarnijad, kellele oli tehtud muudatus kasulik. Ent üks kuu enne vaidlustatud otsuse vastu võtmist, s.o 26. juunil 2014 otsustas Office of Gas and Electricity Management (gaasi- ja elektrituru amet) ametlikult paluda Competition and Markets Authority'l (Ühendkuningriigi konkurentsi- ja turgude amet) uurida eraisikutele ja väikeettevõtjatele tarnitava elektri- ja gaasi turgu, kuna esines kahtlusi, mille põhjustas vertikaalselt integreeritud tarnijate tugev positsioon eriti seoses juurdepääsuga turule, kus konkurents on juba nõrk (menetlusse astuja seisukohad, lisa E3, punktid 3.16–3.18 ja menetlusse astuja seisukohad, lisa E4, punkt 1.39).

198 Komisjon väidab vastu, et kulude katmise meetod kuulub võimsusturu rahastamisvaldkonda, mis vähemalt otseselt ei ole kõnealuse meetme kokkusobivuse hindamisel asjasse puutuv. Käesolevas asjas kasutatud kulude katmise meetod oleks kompromiss tarbimise vähendamise edasise innustamise huvi ja elektritarnijate ebakindluse vähendamise huvi vahel selles osas, mis puudutab nende kantavaid kulusid, kuna vaidlustatud otsus põhineb Ühendkuningriigi valitsuse poolt vastuseks UKDRA kirjale teatises esitatud selgitustel. Komisjon leiab, et kulude katmise meetod on kasulik tarbimise juhtimise ettevõtjatele ning et igal juhul lisab see tipunõudluse täiendava maksustamise taseme, mis teiste

meetodite nagu ühtse määra või üldise maksu puhul nii ei ole. Ühendkuningriik lisab, et riigisisese avaliku arutelu käigus paluti osalejatel pakkuda konkreetseid alternatiive triaadil põhinevale kulude katmise meetodile.

199 Sellega seoses on suunistes sätestatud, et abi peetakse proportsionaalseks, kui abisumma piirdub miinimumiga, mis on vajalik, et saavutada seatud eesmärk (suuniste punkt 27 alapunkt e ja punkt 69). Lisaks, mis puudutab abimeetmeid võimsuse piisavuse tagamiseks, siis peaks nende ülesehitus tagama, et kättesaadavuse eest makstav hind võrdsustuks automaatselt nulliga, kui pakutud võimsuse tase vastab eeldatavalt nõudlusele (suuniste punkt 231).

200 Käesolevas asjas tuleb kõigepealt märkida, et nende kulude katmise meetod, mis kaasnesid kõnealuse meetmega lubatud võimsuslepingute rahastamisega, seisneb kõikidele tegevusloaga elektrienergia tarnijatele kohaldatavas tasus, mille suurus arvutatakse vastavalt nende turuosale elektrinõudluses, mis on registreeritakse kõikidel nädalapäevadel kella 16.00 ja 19.00 vahel novembrist veebruarini (vaidlustatud otsuse põhjendus 69).

201 Edasi tuleb märkida, et vaidlustatud otsuses kiitis komisjon heaks kõnealuses meetmes ette nähtud kulude katmise meetodi. Ta leidis, et see meetod oli stiimuliks vähendada elektrinõudlust tipunõudluse aegadel, olles samas elektritarnijatele prognoositav (vaidlustatud otsuse põhjendus 129).

202 Seega tuleb kontrollida, kas komisjon võis heaks kiita kõnealusega meetmega ette nähtud kulude katmise meetodi ametlikku uurimismenetlust alustamata, või kas see meetod oleks pidanud tekitama komisjonis kahtlusi selles osas, kas antud meede ikka on siseturuga kokkusobiv.

203 Erinevalt komisjoni väidetust, tuleb siinkohal sedastada, et kulude katmise meetod on asjakohane hindamaks meetme kokkusobivust siseturuga, ja eriti selle meetme proportsionaalsust.

204 Esiteks sõltub abi summa võimsusturult hangitud mahust ja enampakkumise kliiringhinnast. Teiseks aga määratakse Ühendkuningriigi poolt enampakkumisele pandava võimsuse kogus kindlaks elektrinõudluse ja saadaolevate võimsuste hindamise teel ning vastavalt usaldusväärsuse standardile, et saavutada võimsuse piisavuse soovitud tase tipunõudluse aegadel (vaidlustatud otsuse põhjendus 32). Vajalik võimsuse kogus on seega otseselt seotud tarbitud elektrienergia kogusega tipunõudluse aegadel. Mida madalam on nõudluse tippkoormus, seda vähem on Ühendkuningriigil vaja võimsust osta, et saavutada elektri varustuskindluse soovitud tase. Teiseks, enampakkumisele pandud võimsuse mahu vähendamine võib samuti põhjustada kliiringhinna alanemise, kuna toob kaasa suurema arvu võimsuse tarnijaid, kes sama võimsuse mahu pärast konkureerivad. Nagu Ühendkuningriik oma teatises selgitab, toob suurenenud konkurents kaasa lõpphinna alanemise (teatise punkt 2, „Box 2 – When will it be possible to withdraw the Capacity Market?“) Teatises tunnistatakse muu hulgas, elektritarbimise vähendamine tipunõudluse aegadel toob kokkuvõttes kaasa võimsusturult väljumise (vt teatise leheküljel 47 esitatud skeemid 8 ja 9, milles nähtub, et „*missing money*“ probleem järk-järgult väheneb vastavalt tarbimise juhtimise arengule).

205 Teiseks, Ühendkuningriik möönis, et võimsusturu kulude katmise meetod mõjutab enampakkumisele pandava võimsuse kogust. Ühendkuningriik selgitab, et kui siduda võimsusturu kulude katmise rahastamiseks mõeldud tasu elektri tarbimisega tipunõudluse aegadel, annab see asjaomaste poolte jaoks selge stiimuli vähendada oma tarbimist nendel aegadel, mis vähendab seda võimsuse kogust, mida tuleb hankida, et saavutada soovitud varustuskindluse tase ja seega vähendab kulusid ka tarbijate jaoks (avalikule arutelule saadetud võimsusturu eelnõu punkt 624).

206 Teiseks nähtub teatisest, et Ühendkuningriik muutis pärast avalikku arutelu kulude katmise meetodit. Algselt oli ette nähtud, et tasu suurus arvutatakse elektrienergia tarnijate turuosa alusel registreeritud elektrienergia nõudluses niinimetatud „triaadi“ perioodidel, st igal aastal novembrist veebruarini kolme pooletunnist ajavahemikku, mille vältel registreeritakse elektritarbimise tippkoormus Ühendkuningriigis kõrgeimal tasemel (teatise punktid 521 ja 522). Alles pärast avalikku arutelu muutis Ühendkuningriik

kulude katmise meetodit, et kasutada eespool punktis 200 kirjeldatud meetodit, milleks on kulude katmise meetod, mis põhineb elektri tarbimisel talvisel ajal kõikidel nädalapäevadel kella 16.00 ja 19.00 vahel.

207 Kolmandaks tuleb märkida, et komisjon nõustus Ühendkuningriigi seisukohaga ilma et ta oleks analüüsinud sellise muudatuse mõju abi kogusummale, ja seega kõnealuse meetme proportsionaalsusele.

208 UKDRA teatas 9. juuni 2014. aastaga kirjas komisjonile oma kahtlustest, mis tekkisid seoses kulude katmise meetodi muudatusega. Esiteks leidis UKDRA, et selline meetod ähmastab hinnasignaali, mis tuleks tarbijatele saata tipunõudluse aegadel selleks, et nad tarbimist vähendaksid. Teiseks, komisjoni tähelepanu juhiti ka asjaolule, et kodutarbijad liigitati vastavalt varem kindlaks määratud profiilidele ning et neil ei olnud võimalik vältida võimsusturu kulusid, kui nad muudavad tarbimist kella 16.00 ja 19.00 vahel.

209 Pärast UKDRA 9. juuni 2014. aasta kirja palus komisjon Ühendkuningriigil reageerida. Seejärel võttis komisjon üksnes teadmiseks Ühendkuningriigi vastuse, milles viimane piirdus vaid väitega, et lõplikult heakskiidetud kulude katmise meetodi puhul jäi alles stiimul vähendada elektritarbimist nõudluse tippaegadel, olles samas tarnijate jaoks prognoositavam (vaidlustatud otsuse põhjendus 129). Ühendkuningriigi sõnul, kuna triaadi perioodid on kindlaks määratud *ex post*, tekitas nende perioodide kasutamine tasu arvutamise võrdlusperioodidena tarnijates ebakindluse selles osas, kui suur on nende panus süsteemi rahastamisel, mis võib innustada neid lasta tarbijatel maksta kõrgemat hinda. Ühendkuningriik väitis ka seda, et tasu arvutamise alusena kindlaksmääratud ja prognoositava perioodi võtmise eesmärk oli edendada ka tarbimise kellaajal põhinevate tariifide arengut, mis peaks olema kasulik kodutarbijatele, kes oleksid sellisel juhul võimelised reageerima ja vähendama oma tarbimist talvekuudel kõikidel nädalapäevadel kella 16.00 ja 19.00 vahel (teatise punkt 522).

210 Ent vaatamata tõdemusele, et kulude katmise meetod mõjutab seda võimsuse kogust, mida tuleb võimsusturul pakkuda, nähtub vaidlustatud otsusest, et komisjon ei uurinud, kas uus kulude katmise meetod tegelikult säilitas samaväärse stiimuli eelkõige tarbimise juhtimise arengu soodustamise teel vähendada elektritarbimist tipunõudluse ajal.

211 Samuti ei ole komisjon uurinud, kas vastu võetud kulude katmise meetod mõjutab eelkõige tarbimise juhtimise ettevõtjate turulepääsu, suurendades konkreetselt turule sisenemisele ja laienemisele takistusi, mis tulenevad vertikaalselt integreeritud tarnijate tugevast positsioonist. Ent abimeede võib ka tekitada konkurentsimoonutusi, suurendades või säilitades kasusaaja olulist turuvõimu. Ka siis, kui abi ei suurenda olulist turuvõimu otseselt, võib ta teha seda kaudselt, takistades olemasolevate konkurentide laienemist, ajendades neid turult lahkuma või muutes uute konkurentide turule tulemise ebasoodsaks (suuniste punkt 92).

212 Seoses Ühendkuningriigi argumendiga, et algselt kavandatud lähenemisviis võiks innustada elektrienergia tarnijaid kehtestama kõrgema lisatasu lõpptarbijatele, ei ole komisjon selgitanud, kuidas see oht üleüldse mõjutas abi kogusummat. Lisaks ei ole komisjon uurinud, kas sellise lisatasu võiks tarbijatele hüvitada võimalusega vähendada võimsusturu kaudu ostetud võimsuse kogust, või isegi kliiringhinda, põhjustel, mis on välja toodud eespool punktides 204 ja 205.

213 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb järeldada, et komisjoni ülesanne oli uurida, milline on kulude katmise meetodi muudatuse võimalik mõju kõnealuse meetme proportsionaalsusele ja järelikult viimase kokkusobivusele siseturuga. Seega asjaolu, et komisjonil ei olnud esialgse uurimismenetluse ajal täielikku teavet selle kohta, millist mõju avaldab kulude katmise meetodi muutmine, on veel üks märk kahtluste esinemisest.

3) Võimsusturul osalemise tingimused

214 Tempus väidab sisuliselt, et komisjonil oleks pidanud olema kahtlusi meetme kokkusobivuse kohta siseturuga – kuivõrd see oli vastuolus suunistega ja eriti kohustusega soodustada ja pakkuda tarbimise juhtimise ettevõtjatele piisavaid stiimuleid – võimsusturul osalemise tingimuste tõttu, millele tarbimise juhtimise ettevõtjad pidid vastama ja mis muutsid nende osalemise sellisel turul keeruliseks.

215 Tempus väidab esiteks, et ülemineku enampakkumiste ja püsivate enampakkumiste koostoime innustab tarbimise juhtimise ettevõtjaid soodsamate osalemistingimuste tõttu osalema ajutistel enampakkumistel, mis *de facto* tähendab nende kõrvale jätmist T-4 enampakkumistelt. Selle asemel, et soodustada tarbimise juhtimise ettevõtjaid võimsusturul osalema, andes neile täiendava võimaluse teha pakkumisi, tõid ülemineku enampakkumised seega tegelikult kaasa nende osalemise piiramise püsivatel enampakkumistel.

216 Teiseks väidab Tempus, et kõnealune meede seab tarbimise juhtimise ettevõtjad ebasoodsamasse olukorda, kuna kohustab kõiki võimsusturu osalisi tagama piiramata ajaga võimsuse juhtumid, samas kui suurem osa võimsuse juhtumeid on ajaliselt piiratud. Seeläbi ei võtnud kõnealune meede piisavalt arvesse tarbimise juhtimise ettevõtjate spetsiifikat ja pärssis nende huvi osaleda võimsusturul.

217 Kolmandaks väidab Tempus, et see, kui kehtestada võimsusturu osalistele sama pakkumuse tagatise kohustus, võib põhjustada tarbimise juhtimise ettevõtjate jaoks turule sisenemise probleemi, võttes arvesse, et see sektor on alles algusjärgus. Seda probleemi süvendab kohustus teha pakkumine, et katta määramata kestusega võimsuse juhtumeid. Ühendkuningriigil oli algselt kavas uutelt tarbimise juhtimise ettevõtjatelt nõuda pakkumuse tagatise esitamist, mis on madalam kui uutele tootjatele ette nähtud. Kõnealune meede vähendab seega tarbimise juhtimise ettevõtjate huvi osaleda võimsusturul.

218 Neljandaks, vastuseks komisjoni vastuses esitatud argumendile, mille kohaselt 2 MW miinimumkünnise kehtestamine püsivatel enampakkumistel osalemiseks oli madal ja võimaldas soodustada tarbimise juhtimise ettevõtjatel osalemist, leidis Tempus, et see künnis oli tegelikult küllalt kõrge, eriti arvestades künnist, mis võeti vastu näitena toodud Ühendriikide võimsusturgudel, ja muutis pakkumuse tagatise summaga seotud probleemid veelgi suuremaks.

219 Komisjon, keda toetab Ühendkuningriik, väidab esiteks, et vaidlusalune meede ei nõua tarbimise juhtimise ettevõtjatelt, et nad peavad valima ülemineku enampakkumiste ja püsivate enampakkumiste vahel, vaid vastupidi pakub selleks, et soodustada sektori kasvu, täiendavaid võimalusi tarbimise juhtimise ettevõtjatele, kes ei saanud osaleda esimestel T-4 enampakkumistel või kes osalesid seal edutult. Kuna ülemineku enampakkumiste eesmärk ei ole pakkuda täiendavat tuge tarbimise juhtimise ettevõtjatele, kes võivad võita püsivaid enampakkumisi, on täielikult põhjendatud nende tarbimise juhtimise ettevõtjate kõrvalejätmine ülemineku enampakkumistelt, kes on kestvatel enampakkumistel juba edukalt osalenud.

220 Teiseks väidab komisjon, et võttes arvesse kõnealuse meetme eesmärki, nimelt tagada varustuskindlus sõltumata koormusjuhtumi kestusest võrgus, ei kujuta see, kui puudub võimalus teha pakkumisi tähtajaliste võimsuse juhtumite kohta, endast tarbimise juhtimise ettevõtja vastast diskrimineerimist, kuna sellise võimaluse ette nägemine piiraks tarbimise juhtimise ettevõtjate usaldusväärsust võrreldes teiste võimsuse tarnijatega, muudaks enampakkumised palju keerulisemaks ja võiks sundida ka Ühendkuningriiki hankima rohkem võimsust. Ühendkuningriik lisab, et kuigi võimalus teha pakkumine määratud tähtajaga võimsuse juhtumite kohta võib tarbimise juhtimise sektoris olla kasulik, kuna sellised pakkumised on seal palju levinumad ja võimaldavad tarbimise juhtimise ettevõtjatel teha täpsemaid pakkumisi, ei ole see põhjendatud püsivatel enampakkumistel, kuna võib ohtu seada taotletava eesmärgi või muuta seda kulukamaks.

221 Kolmandaks leiab komisjon, et pakkumuse tagatise tingimused on mõistlikud. Ta märgib, et sellise tagatise mõte on näidata uute ettevõtjate tõsist osalemise kavatsust ja innustada neid tarnima vajalikke võimsusi, et saavutada varustuskindluse tagamise eesmärk. Ta märgib, et haldusmenetluses ühtki diskrimineerimise probleemi selles osas ei tõstatatud. Komisjon märgib ka, et püsiva korra raames nõutud pakkumuse tagatise ja üleminekukorra raames nõutud pakkumuse tagatise summade erinevuse põhjuseks on asjaolu, et viimane on spetsiaalselt kujundatud uute tarbimise juhtimise ettevõtjate soodustamiseks. Ühendkuningriik lisab, et suurem osa avalikule arutelule vastanutest toetas tarbimise juhtimise ettevõtjate jaoks pakkumuse tagatise nõude lisamist ja hindas pakutud taseme sobivaks.

222 Lõpetuseks, komisjon väidab vastureplikis, et Tempuse argumendid minimaalse, 2 MW künnise kohta on vastuvõetamatud, sest need tõstatati alles repliigi staadiumis. Lisaks ta väidab, et miinimumkünnis 2 MW on madal.

223 Siinkohal tuleks meenutada, et suuniste punktis 226 on ette nähtud, et meetmed peaks olema avatud ning andma piisavaid stiimuleid nii olemasolevatele kui ka tulevastele elektritootjatele ja ettevõtjatele, kes kasutavad asendatavaid tehnoloogiaid, nagu nõudlusreageeringu või ladustamise lahendused.

224 Käesolevas asjas tuleb kõigepealt sedastada, et teatisest nähtuvalt sisaldab kõnealune meede teatavaid meetmeid, mis on mõeldud selleks, et soodustada tarbimise juhtimise arengut.

225 Esiteks, teatises on märgitud, et ülemineku enampakkumiste korraldamine on otseselt mõeldud tarbimise juhtimise kasvu toetamiseks ja selleks, et anda tarbimise juhtimise ettevõtjatele parim võimalus osaleda edukalt järgnevas püsivas korras. Lisaks nende enda olemasolule on ülemineku enampakkumistel teatavad tunnused, mis on mõeldud soodustama tarbimise juhtimise arengut. Niisiis on ülemineku enampakkumistel osalemise pakkumuse tagatistele kehtestatud määr, mis vastab 10%-le püsivatel enampakkumistel osalemiseks nõutavast määrast. Lisaks võimaldavad ülemineku enampakkumised teha pakkumisi, et katta määratud tähtajaga võimsuse juhtumeid, samas kui püsivad enampakkumised nõuavad osalejatelt, et nad võtaksid kohustuse katta määratlemata tähtajaga võimsuse juhtumeid (teatise punktid 222 ja 223).

226 Teiseks on teatises märgitud, et tarbimise juhtimise arengut soodustab T-1 enampakkumiste korraldamine ja eriti Ühendkuningriigi antud tagatis hankida algselt selliste enampakkumiste jaoks reserveeritud võimsuse kogusest vähemalt 50%, olenemata sellest, kuidas on võimsuse vajadused arenenud T-4 enampakkumise kuupäeva ja T-1 enampakkumise kuupäeva vahelisel ajal (teatise punktid 224–226).

227 Kolmandaks on teates märgitud, et tarbimise juhtimise arengut soodustavad ka teatud püsivatel enampakkumiste osalemise tingimused. Eelkõige on tegemist 2 MW miinimumkünnise kehtestamisega, loa saamise võimalustega ja tarbimise juhtimise ettevõtjate jaoks võimalusega mõjutada kliiringhinda (teatise punkt 224).

228 Komisjon nõustus vaidlustatud otsuses Ühendkuningriigi seisukohaga. Ta märgib vaidlustatud otsuse põhjenduses 131 sõnaselgelt, et kõnealune meede toetab tarbimise juhtimise arengut ja hõlmab meetmeid, mis on spetsiaalselt mõeldud selleks, et aidata nimetatud sektorit, mis on alles algusjärgus. Vaidlustatud otsusest nähtub muu hulgas asjaolu, et ülemineku enampakkumised on „reserveeritud“ tarbimise juhtimise ettevõtjatele ja on spetsiaalselt struktureeritud, et soodustada tarbimise juhtimist, aidates tarbimise juhtimise ettevõtjail, kes ei ole veel piisavalt valmis, konkureerida püsivatel enampakkumistel (vaidlustatud otsuse põhjendused 51 ja 107). Tegemist on tagatisega selle kohta, et T-1 enampakkumisi, mis kujutavad endast tarbimise juhtimise ettevõtjate jaoks „paremat turulepääsemise viisi“ kui T-4 enampakkumised, korraldatakse ning et Ühendkuningriik võtab kohustuse hankida vähemalt 50% sellistele enampakkumistele reserveeritud võimsusest, säilitades samal ajal pikas perspektiivis teatava paindlikkuse (vaidlustatud otsuse põhjendus 46).

229 Seega tuleb kontrollida, kas komisjonil oli võimalik kinnitada, et kõnealune meede andis piisavalt stiimuleid tarbimise juhtimiseks ilma ametlikku uurimismenetlust alustamata või kas komisjonil oleks pidanud olema kahtlusi kõnealuse meetme kokkusobivuse kohta siseturuga.

i) Ülemineku enampakkumised

230 Tempus väidab sisuliselt, et soodsamad osalemistingimused viivad selleni, et tarbimise juhtimise ettevõtjad hakkavad eelistama osalemist ülemineku enampakkumistel. Tempuse sõnul tooks see *de facto* kaasa tarbimise juhtimise ettevõtjate kõrvale jätmise esimestelt T-4 enampakkumistelt. See tooks samuti kaasa turu lukustamise nendel enampakkumistel tootjatega sõlmitud pikaajaliste võimsuse lepingute tõttu.

231 Sellega seoses tuleb esiteks sedastada, et vaidlusalune meede ei välista tarbimise juhtimise ettevõtjate osalemist püsivatelt T-1 ja T-4 enampakkumistelt, kui nad vastavad osalemise tingimustele.

232 Teiseks, erinevalt sellest, mida väidab Tempus, tuleb märkida, et tegelikult ei ole olemas ülemineku enampakkumistel ja püsivatel enampakkumistel osalemise kahepoolset välistamist. Ühest küljest jääb tarbimise juhtimise ettevõtjatele, kelle pakkumised ei osutunud esimestel T-4 enampakkumistel edukaks, võimalus osaleda ülemineku enampakkumistel. Teisest küljest jääb tarbimise juhtimise ettevõtjatele, kelle pakkumine on osutunud edukaks ülemineku enampakkumistel, võimalus seejärel osaleda püsivatel T-4 ja T-1 enampakkumistel. Kõnealune meede ei kohusta tarbimise juhtimise ettevõtjaid valima ülemineku enampakkumistel ja püsivatel enampakkumistel osalemise vahel.

233 Ent tarbimise juhtimise ettevõtjatel, kellega on sõlmitud võimsuse leping pärast esimest T-4 enampakkumist, ei ole enam õigust osaleda ülemineku enampakkumistel. Vastupidi sellele, mida väidab Tempus, ei välista niisugune piirang siiski tarbimise juhtimise ettevõitjaid esimestel T-4 enampakkumistel osalemast. Nimelt, ülemineku enampakkumiste eesmärk on üksnes aidata tarbimise juhtimise ettevõtjatel, kes ei ole piisavalt valmis osalema edukalt esimestel püsivatel enampakkumistel, end arendada, pakkudes neile täiendava võimaluse saada alates 2015. ja 2016. aastast võimsustasu selleks, et olla järgnevate püsivatel enampakkumistel konkurentsivõimelisem. Nagu komisjon sellega seoses õigesti märkis, siis asjaolu, et tarbimise juhtimise sektor on alles algusjärgus, ei välista, et mõned tarbimise juhtimise ettevõtjad on juba saavutanud piisava küpsusastme, et osaleda konkurendina alates esimestest T-4 enampakkumistest püsivatel enampakkumistel.

234 Kolmandaks, mis puudutab turu lukustamise ohtu seetõttu, et tarbimise juhtimise ettevõtjate osalemismäär esimestel T-4 enampakkumistel on madal ja järgemööda sõlmitakse tootjatega liiga palju pikaajalisi võimsuse lepinguid, siis seda väidet tuleb analüüsida koos väidetega, mis puudutavad T-4 ja T-1 enampakkumiste vahelist seost. Nimelt eeldab Tempuse väidetud turu lukustamise oht, et T-1 enampakkumisele reserveeritud võimsuse kogus ei võimalda tarbimise juhtimise arendamist.

235 Tuleb järeldada, et ülemineku enampakkumiste ja püsivate enampakkumiste vaheline vastasmõju ei too kaasa tarbimise juhtimise ettevõtjate välistamist püsivatelt enampakkumistelt.

236 Sellegipoolest tuleb veel märkida, et ülemineku enampakkumised ei ole määratluse kohaselt osa püsivast korrast. Lisaks, vastupidi sellele, mida väidab komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 51, nähtub kohtutoimikust, et ülemineku enampakkumised ei ole reserveeritud ainult tarbimise juhtimise ettevõtjatele, vaid on avatud ka väikestele tootmisüksustele, nagu on märgitud 2014. aasta elektrivõimsuse määruse artiklis 29. Neil asjaoludel tuleb analüüsida, kas püsivad enampakkumised tekitavad tarbimise juhtimise ettevõtjatele piisavalt stiimuleid.

ii) T-1 enampakkumised ja nende vastastikune seos T-4 enampakkumistega

237 Tempus väidab sisuliselt, et püsivad enampakkumised ei anna tarbimise juhtimise ettevõtjatele piisavalt stiimuleid, kuna esiteks ei ole T-4 enampakkumised kohandatud tarbimise juhtimise ettevõtjate üleminekuaegadeks (*lead-time*) ja teiseks on T-1 enampakkumisteks reserveeritud võimsuse kogus piiratud.

238 Sellega seoses tuleb kõigepealt sedastada, et T-1 enampakkumised on eriti olulised tarbimise juhtimise ettevõtjatele.

239 Poolte vahel ei ole vaidlust selles, et T-1 enampakkumised võivad olla tarbimise juhtimise ettevõtjate jaoks paremini kohandatud kui T-4 enampakkumised just nende ettevõtjate üleminekuaegade tõttu. Nii nähtub vaidlustatud otsusest, et T-1 enampakkumised kujutavad endast tarbimise juhtimise ettevõtjate jaoks „parimat viisi turulepääsemiseks“ (vaidlustatud otsuse põhjendus 46). Samuti leidis Tempus hagiavalduses, et tarbimise juhtimise ettevõtjate jaoks võib olla keeruline osaleda T-4 enampakkumistel, kuna need enampakkumised eeldavad viivitamatult pakkumise ja investeeringute tegemist, et tarnida võimsust neli aastat hiljem ja saada ka tasu alles neli aastat hiljem (hagiavaldus, punkt 75).

240 T-1 enampakkumisteks reserveeritud võimsuse kogus arvutatakse muu hulgas kõnealuses meetmes tarbimise juhtimise tasuva osa hinnangus, mis võib osaleda nendel enampakkumistel (vaidlustatud otsuse põhjendus 45).

241 Ent esmalt tuleb sedastada, et T-1 enampakkumistele reserveeritud võimsuse kogus on võrreldes T-4 enampakkumistele pandud võimsuse kogusega piiratud. Lisaks ei ole T-1 enampakkumised mingil juhul reserveeritud üksnes tarbimise juhtimise ettevõtjatele ning üks osa T-1 enampakkumisele pandud võimsuse kogusest tuleb seega omistada teistele võimsuse tarnijatele kui tarbimise juhtimise ettevõtjad.

242 Teiseks, erinevalt sellest, mida väidab komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 46, nähtub toimikust, et puudub igasugune garantii selle kohta, et Ühendkuningriik korraldab T-1 enampakkumisi, kui T-4 enampakkumisi juba korraldatakse, ega selle kohta, et ta hangib T-1 enampakkumiselt vähemalt 50% sellele enampakkumisele algselt reserveeritud võimsuse kogusest. Seega, kuigi 2014. aasta elektrienergia määruse artikli 7 lõike 4 punkt b ning artiklid 10 ja 26 koostoimes annavad mõista, et minister võib otsustada mitte korraldada T-1 enampakkumisi, ei ole neis sätetes kusagil mainitud kohustust panna enampakkumisele vähemalt 50% algselt sellistele enampakkumistele reserveeritud võimsuse kogusest. Kohtuistungil Üldkohtu küsimustele vastates ei suutnud komisjoni ja Ühendkuningriigi esindajad peale Ühendkuningriigi poliitiliste avalduste nimetada ühtki õigusnormi, mis kinnitaks sellise garantii olemasolu.

243 Eeltoodut arvestades tuleb järeldada, et kuigi T-1 enampakkumiste korraldamine võib loomu poolest tarbimise juhtimise arengut soodustada, oleks komisjonil pidanud olema kahtlusi selle ergutava mõju ulatuse osas käesolevas asjas, arvestades T-1 enampakkumistele reserveeritud võimsuse piiratud kogust ja arvestades asjaolu, et puudub sõnaselge õigusnorm, mis kinnitaks Ühendkuningriigi garantiid hankida vähemalt 50% nendele enampakkumistele reserveeritud kogusest.

iii) Püsivatel enampakkumistel osalemise tingimused

244 Tempus väidab sisuliselt, et püsivatel enampakkumisel osalemise tingimused ei võimalda tekitada tarbimise juhtimise ettevõtjatele piisavalt stiimuleid. Tempuse sõnul oli vähetõenäoline, et arvestades teatavaid osalemistingimusi, oleks nimetatud ettevõtjad saanud T-4 enampakkumistel osaleda. Tempus tugineb eelkõige asjaolule, et nimetatud ettevõtjatel oli võimatu teha pakkumisi kohustuste osas, mis katsid määratlemata tähtajaga võimsuse juhtumeid, ning pakkumuse tagatise suurusele.

245 Esiteks, mis puudutab võimsuse juhtumite kestust, siis väidab Tempus, et kõnealune meede diskrimineerib tarbimise juhtimise ettevõtjaid, koheldes samaväärselt kõiki püsivatel enampakkumistel osalejaid ja kohustades kõiki, sealhulgas nimetatud ettevõtjaid tegema pakkumisi määratlemata tähtaegadega võimsuse juhtumite kohta.

246 Nagu märgib Tempus, otsustas Ühendkuningriik selles osas püsiva korra raames nõuda, et kõik võimsuse ettevõtjad peavad olema võimelised vastama määratlemata tähtajaga võimsuse juhtumitele. Seevastu, mis puudutab ülemineku enampakkumisi, siis võimaldab 2014. aasta elektrivõimsuse määruse artikli 29 lõige 3 tarbimise juhtimise ettevõtjatel valida, kas teha pakkumine võtta kohustus määratletud või määratlemata tähtajaga võimsuse juhtumitega seoses. Lisaks, nagu ka Ühendkuningriik tunnistab oma kirjalikes dokumentides Üldkohtus, on määratletud tähtajaga kohustused tarbimise juhtimise ettevõtjatele tuttavamad ja võivad aidata kvantifitseerida täpsemalt nende riski, mis tähendab, et nad võivad püsiva korra raames teha täpsemaid pakkumisi.

247 Komisjon väidab siiski õigesti, et pakkumised, mida võib teha üksnes määratud tähtajaga võimsuse juhtumite katmiseks, võimaldavad madalama varustuskindluse taseme võrreldes pakkumistega, mis katavad määratlemata kestusega võimsuse juhtumeid ega võimalda seega soovitud varustuskindluse taset niisama lihtsalt saavutada. Kui kehtestada kõikidele võimsuse tarnijatele kohustus katta määratlemata tähtajaga võimsuse juhtumeid, pannes seeläbi tarbimise juhtimise ettevõtjatele vastutuse tegemata jätmise eest kestvate võimsuse juhtumite korral, ei saa see niisiis tekitada kahtlusi kõnealuse meetme kokkusobivuse osas, kui nimetatud meede võtab arvesse igale tehnoloogiale omaseid rahastamisvajadusi, selleks et võimaldada kõikidel võimsuse tarnijatel võimsusturul tõhusalt osaleda. Nagu on selgitatud eespool punktides 182–192, ei näi siiski, et komisjon püüdis välja selgitada, kas kõnealuse meetmega võeti arvesse tarbimise juhtimise ettevõtjate rahastamisvajadusi.

248 Teiseks väidab Tempus, et see, kui kehtestada võimsusturu osalistele ühesugune pakkumuse tagatise kohustus, võib see tarbimise juhtimise ettevõtjate jaoks tuua kaasa turule sisenemise probleemi, võttes arvesse, et see sektor on alles algusjärgus.

249 Selles osas tuleb esiteks märkida, et Ühendkuningriik nõustus, et pakkumuse tagatis võib kujutada endast takistust uute tarbimise juhtimise ettevõtjate turule sisenemisel. Nimelt nähtub toimikust nähtub, et Ühendkuningriik nägi algselt ette pakkumuse tagatise summa vähendamise kinnitamata tarbimise juhtimise CMUdele, vältimaks, et pakkumuse tagatis ei tekitaks takistust uute tarbimise juhtimise ettevõtjate turule sisenemisel (avalikule arutelule pandud võimsusturu eelnõu punkt 565). Samuti deklareerisid avalikul arutelul mõned tarbimise juhtimise ettevõtjad, et pakkumuse tagatise summa kujutas endast uute tarbimise juhtimise ettevõtjate turule sisenemise takistust. Pakkumuse tagatis võib kujutada endast takistust uute tarbimise juhtimise ettevõtjate turule sisenemiseks, eriti arvestades, et kõik võimsuse turul osalejad pidid võtma kohustuse katta määratlemata kestusega võimsuse juhtumeid, ent samal ajal võib tarbimise juhtimise ettevõtjatel olla pooleliolevate võimsuse juhtumite katmine keerulisem kui tootjatel. Kuna tarbimise juhtimise ettevõtjaid võidakse pidada sellisteks, kes suurema tõenäosusega jätavad oma kohustused täitmata, võib neil seetõttu olla keerulisem pakkumuse tagatise summat rahastada.

250 Teiseks tuleks märkida, et Ühendkuningriik otsustas pärast seda kui tootjad ja turustajad olid vastuseks avalikule arutelule esitanud oma märkusi, ühtlustada kõnealuses meetmes kinnitamata tarbimise juhtimise CMUdele määratud pakkumuse tagatise sellega, mis on nõutud uutelt, veel mitte tegutsevatelt tootmise CMUdelt. Kõnealune meede on seega tarbimise juhtimise ettevõtjate suhtes vähemsoodne, kui algselt kavandatud süsteem, mis oli mõeldud nende ettevõtjate rahastamisraskustega tegelemiseks.

251 Kuid nagu komisjon kostja vastuses märgib, siis olgugi et Ühendkuningriik oli algselt ette näinud, et pakkumuse tagatis kaotatakse täielikult ära, kui tarnet ei toimu, tuleb sedastada, et kõnealune meede näeb ette, et pakkumuse tagatis kaotatakse ära proportsionaalselt üksnes võimsuse koguse selle osaga, mida tarbimise juhtimise ettevõtjad tegelikult ei tarninud, kui nad tarnivad vähemalt 90% sellest

võimsuse kogusest, milleks nad olid kohustatud. Asjaomane meede sisaldab niisiis vahendit, mis on spetsiaalselt mõeldud tarbimise juhtimise ettevõtjatele kompenseerima seda, et nad kaotasid eelise, mis neil oli vähendatud pakkumuse tagatise summa näol, kui pärast kinnitamata tarbimise juhtimise CMUde pakkumuse tagatise summa ja uute tootmise CMUde pakkumuse tagatise summa ühtlustati.

252 Järelikult, arvestades eesmärki, mida taotletakse pakkumuse tagatise kehtestamisega, ei ole kinnitamata tarbimise juhtimise CMUde pakkumuse tagatise summa ja uute tootmise CMUde pakkumuse tagatise summa ühtlustamine iseenesest piisav, et tekitada kahtlusi kõnealuse meetme kokkusobivuse üle, kui nimetatud meede võtab arvesse igale tehnoloogiale omaseid rahastamisvajadusi, selleks et võimaldada kõikidel võimsuse tarnijatel ka tegelikult võimsusturul osaleda. Nagu on selgitatud eespool punktides 182–192, ei näi siiski, et komisjon oleks soovinud kindlaks teha, kas kõnealuse meetmega võeti arvesse tarbimise juhtimise ettevõtjate rahastamisvajadusi.

253 Kolmandaks väidab Tempus vastuseks kostja vastuses esitatud komisjoni argumentidele, et 2 MW miinimumkünnise kehtestamine kujutab endast tarbimise juhtimise ettevõtjatele võimsusturul osalemise takistust.

254 Kõigepealt tuleb märkida, et Tempuse argument selle künnise osas seondub hagiavalduses esitatud väidetega tarbimise juhtimise ettevõtjate diskrimineeriva või ebasoodsama kohtlemise kohta võimsusturul, nagu Tempus kohtuistungil märkis. Lisaks, see argument koostati vastuseks kostja vastuses komisjoni esitatud väidetele, mille kohaselt oli nimetatud künnis madal ja soodustab tarbimise juhtimist. Seega ei ole antud juhul asjaomane argument mitte üksnes otseselt seotud hagiavaldusega, vaid see tuleneb lisaks kohtumenetluses oleva vaidluse loomulikust käigust (vt selle kohta 26. novembri 2013. aasta kohtuotsus Groupe Gascogne *vs.* komisjon, C-58/12 P, EU:C:2013:770, punkt 31). Vastupidi sellele, mida väidab komisjon, tuleb seda argumenti seega pidada hagiavalduses esitatud väite laienduseks.

255 Seejärel tuleb märkida, et käesolev teatise kohaselt on 2 MW miinimumkünnis madal, pidades silmas National Gridi osaluskünnist, mis oli vastu võetud teiste meetmete raames, ja seetõttu oli seega üks meetmetest, mis võimaldab innustada tarbimise juhtimise ettevõtjaid võimsusturul osalema (teatise punkt 224).

256 Kuid esiteks tuleb märkida, et PJMi võimsusturul osalemise künnis oli kõigest 100 kW ehk 20 korda väiksem kui kõnealuse meetmega ette nähtud künnis. Samas on Ühendkuningriik oma teatises otseselt viidanud nimetatud PJM võimsusturule toetamaks väidet, et nimetatud meede võimaldab arendada tarbimise juhtimise sektorit (teatise punkt 221).

257 Teiseks, kuigi on tõsi, et tarbimise juhtimise ettevõtjatel on tegelikult võimalus koondada mitu tegevuskohta, et saavutada miinimumkünnis 2 MW, tuleb märkida, et pakkumuse tagatis tuleb neil tasuda kogu 2MW pealt niipea, kui kinnitamata tarbimise juhtimise võimsus moodustab sellest kogusest kas või väikse osa. Ent eespool punktides 249–252 toodud põhjustel võib pakkumuse tagatise summa kujutada endast uute tarbimise juhtimise ettevõtjate turule sisenemise takistust.

258 Järelikult oleks komisjonil pidanud olema kahtlusi väite osas, et osalemiseks 2 MW miinimumkünnise kehtestamine kujutas endast meedet, mis soodustab tarbimise juhtimise arengut.

iv) Järeldus

259 Kõigist eeltoodud kaalutlustest järeldub, et T-4 ja T-1 enampakkumiste vaheline vastasmõju, samuti teatavad tarbimise juhtimise ettevõtjate võimsusturul osalemise tingimused, oleks pidanud tekitama komisjonis kahtlusi esiteks selles osas, kas kõnealuse meetmega on võimalik saavutada

Ühendkuningriigi seatud eesmärgid tarbimise juhtimise arengu soodustamiseks, ja teiseks selles, kas see meede on kokkusobiv suunistes sätestatud nõuetega, mis puudutab tarbimise juhtimise ettevõtjate piisavat stimuleerimist, ja kokkuvõttes, kas kõnealune meede on siseturuga kokkusobiv.

f) Tarbimise juhtimise ettevõtjate täiendava tasu puudumine elektrienergia ülekandmis- ja jaotuskadude piiramise korral

260 Tempuse väitel tekitab kõnealune meede kahtlusi selle kokkusobivuses siseturuga seetõttu, et see ei tasusta tarbimise juhtimise ettevõtjaid elektrienergia ülekande- ja jaotuskadude piiramise korral. Nimelt on Tempus seisukohal, et tarbimise juhtimise ettevõtjate tarnitav võimsus vähendab mitte üksnes nõutavat võimsuse kogust, mis ringleb võimsusturul, vaid ka ligikaudu 7-8% võrra seda võimsuse kogust, mis läks elektrienergia ülekandmisel ja jaotamisel kaduma. Ta leiab, et selliselt saavutatud kokkuhoid tuleks arvestada tarbimise juhtimise ettevõtjate tasu hulka, et luua stiimul võrgu tõhususe parandamiseks.

261 Komisjon, keda toetab Ühendkuningriik, leiab, et elektrienergia ülekande- ja jaotuskadude piiramise eest täiendava tasu puudumise küsimust on teatises analüüsitud ja vaidlustatud otsuses käsitletud. Seega nõustus komisjon Ühendkuningriigi selgitustega, mille kohaselt on võimsusturu ainus eesmärk tagada võrgus piisava võimsuse kättesaadavus ja mitte premeerida iga tüüpi tehnoloogia pakutavaid kõiki muid eeliseid.

262 Sisuliselt väidab Tempus, et kõnealune meede tekitab kahtlusi selle kokkusobivuses siseturuga seetõttu, et see ei tasusta tarbimise juhtimise ettevõtjaid elektrienergia ülekandmis- ja jaotuskahjude piiramise korral.

263 Komisjon märkis vaidlustatud otsuses, et kõnealune meede tasustas üksnes teatava võimsuse koguse kättesaadavaks tegemise, välistades kõik muud sooritused nagu näiteks elektrienergia tarnimine (vaidlustatud otsuse põhjendus 132). Ta leidis seejärel, et arvestades kõnealuse meetmega taotletavat eesmärki, milleks on võimsuste piisavuse tagamine selleks, et saavutada soovitud varustuskindluse tase, oli elektrienergia ülekande- ja jaotuskahjude piiramise korral täiendava tasu maksmata jätmine põhjendatud (vaidlustatud otsuse põhjendus 140).

264 Selle kohta tuleb märkida, et kõnealune meede seisneb võimsusturu rakendamises eesmärgiga leevendada Ühendkuningriigis toodetava võimsuse piisavuse probleemi.

265 Ent suunistes on sõnaselgelt ette nähtud, et selliste abimeetmete nagu kõnealune asjakohasuse tingimuseks on see, et „abi peaks katma vaid elektritootja osutatava teenuse kättesaadavust, st tootja valmisolekut elektrit toota ning selle eest vastavalt tasu saada, näiteks võib maksta tasu kättesaadavaks tehtud võimsuse megavati kohta“ ning et „[a]bi ei tohiks sisaldada tasu elektrienergia müügi eest, st tasu müüdud MWh kohta“.

266 Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb tõdeda, et täiendava tasu puudumine elektrienergia ülekande- ja jaotamiskadude piiramisel korral ei tekita kahtlusi määruse nr 659/1999 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses, mis oleks pidanud tooma kaasa komisjoni poolt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 osutatud ametliku uurimismenetluse algatamise. Seetõttu tuleb Tempuse väited selles osas tagasi lükata.

g) Järeldus

267 Esimese väite analüüsimisel nähtub, et olemas on objektiivsete ja üksteisega kooskõlas olevate kaudsete tõendite kogum, mis esiteks puudutab teatamisele eelnenud etapi kestust ja selle asjaolusid ning teiseks vaidlustatud otsuse mittetäielikku ja ebapiisavat sisu, mille põhjuseks on asjaolu, et komisjon ei ole võimsusturu teatavaid aspekte esialgses uurimismenetluses nõuetekohaselt uurinud, mis näitab, et

komisjon võttis vaidlustatud otsuse vastu hoolimata kahtluste esinemisest. Kuna puudub vajadus otsustada Tempuse teiste väidete üle, tuleb järeldada, et teatatud meetme siseturuga kokkusobivuse hindamine tekitas kahtlusi määruse nr 659/1999 artikli 4 tähenduses, mistõttu oleks komisjon pidanud algatama EL toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetluse.

268 Seetõttu tuleb vaidlustatud otsus tühistada.

2. Teine väide, mis käsitleb põhjenduse puudumist

269 Võttes arvesse vaidlustatud otsuse tühistamist, mis on vajalik seoses esimese väitega, ei ole teist väidet vaja analüüsida.

Kohtukulud

270 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud komisjoni kahjuks, tuleb komisjoni kohtukulud jätta tema enda kanda ja mõista Tempus Energy Ltd ja Tempus Energy Technology Ltd kohtukulud vastavalt viimaste nõudele välja komisjonilt.

271 Kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel kannavad menetlusse astuvad liikmesriigid ise oma kohtukulud. Ühendkuningriik kannab seega ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kolmas koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

1. **Tühistada komisjoni 23. juuli 2014. aasta otsus C(2014) 5083 (final) mitte esitada vastuväiteid abikavale, mis puudutab Ühendkuningriigi elektrienergia tootmisvõimsuse turgu, põhjusel, et see kava on vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile c siseturuga kooskõlas (riigiabi 2014/N-2).**

2. **Jätta Euroopa Komisjoni kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Tempus Energy Ltd ja Tempus Energy Technology Ltd kohtukulud.**

3. **Jätta Ühendkuningriigi kohtukulud tema enda kanda.**

Frimodt Nielsen Kreuschitz Forrester

Półtorak Perillo

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 15. novembril 2018 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

I. Vaidluse taust 2

A. Hagejad ja vaidluse ese 2

B. Vaidlustatud meede 2

C. Suuniste asjakohaseid sätteid 4

D. Vaidlustatud otsus 5

II. Menetlus ja poolte nõuded 8

III. Õiguslik käsitlus 9

A. Vastuvõetavus 9

B. Sisulised küsimused 10

1. Esimene väide, mille kohaselt on rikutud ELTL artikli 108 lõiget 2, diskrimineerimise keelu, proportsionaalsuse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid ning on vääralt hinnatud fakte .. 10

a) Sissejuhatavad märkused 10

b) Kahtluste mõiste ja komisjoni otsus algatada või mitte ametlik uurimismenetlus 10

c) Liikmesriigi ja komisjoni vaheliste arutelude kestus ning vaidlustatud otsuse vastuvõtmisega seonduvad asjaolud 13

d) Komisjoni hinnang tarbimise juhtimise rolli kohta võimsusturul esialgse läbivaatamise etapis ja lähtudes olemasolevatest tõenditest 19

1) Tootmise ja tarbimise juhtimise võrdväärsus ja huvid 20

2) Tarbimise juhtimise positiivne roll 21

3) Olemasolevad tõendid, mis puudutavad tarbimise juhtimise potentsiaali 22

e) Tarbimise juhtimise oletatav diskrimineeriv või ebasoodsam kohtlemine võimsusturu kontekstis 27

1) Võimsuse lepingute pikkus 27

2) Kulude katmise meetod 33

3) Võimsusturul osalemise tingimused 36

i) Ülemineku enampakkumised 38

ii) T-1 enampakkumised ja nende vastastikune seos T-4 enampakkumistega 39

iii) Püsivatel enampakkumistel osalemise tingimused 39

iv) Järeldus 41

f) Tarbimise juhtimise ettevõtjate täiendava tasu puudumine elektrienergia ülekandmis- ja jaotuskadude piiramise korral 42

g) Järeldus 42

2. Teine väide, mis käsitleb põhjenduse puudumist 43

Kohtukulud 43